161

15.

2

Comedia en tres actes

original

de.

Impresa

LA MA DEL INGLÉS.

1029

F... S. y T. Molas

1879.

Acte primer.

La mà del inglés.

—

Comedia en tres actes.
catalana y en vers.
original
de
F. Soler. y J. Molas.

Romea.

1879....

Personas.

—

Perpetua.

Melissa.

Fernando.

D. Juan.

Vicentó.

Roig.

Verdet.

Miguel

Acte 1r.

Escena 1a.

sala - tauleta de cusir roba blanca agullas fil ganchillo - clavilla de tintorer, cove ab trocas - diari - palangonero palangana y tovallola

Escena 1a.

Perpetua, Felissa.

-

Per. Crèume à mi, crèume Felissa,
à tu 't convè 'l Vicento.
es viu, es un bon minyó,
no falta al diumenge à missa.
Diràs que hi ha 'l rebombori

de que'l teu ava com ava
està reunyit ab son pare;
pero tot aquest desori
que vè de que es colomista
lo pare de'n Vicento,
com qu'es sols una cuestió
de veïns, salta à la vista.
qu'estarà acabada aviat,
te demanarà; ell te logra
com que cada un es sogra
del fill del veí del costat.
No som pas à moreria
per bàtrem sempre com braus
s'esplican bè, s fan las paus
y santa bona Maria.

Fel. Vaja no; tot es en và
no pot ser mamà.

Per. Oso, y ara?
hont sirts ab mamà? t'sò mare

Fel. Donchs bè, mare, 'l cas està
en que ab l'Arturo 's vam veure
al ball de Romea, y allí
và comensà à parlà ab mi
y com que no ha pogut treure
res pe'l cantó qu' ell volia
diu qu' està determinat
y que mes enamorat
y mes encès cada dia,
avuy à las deu en punt
vindrà à demanarme al pare.

Per. ¿Ay pobre de mi, bo, y ara?

Fel. No hi ha més.

Per. I ho dius tot junt.

Fel. ¿Com tot junt?

Per. Vull dir de prompte

sens haberhi avans mediat

festeig, ni haberse declarat

Fel. Declarat! jà perdo'l compte

dels cops que ho ha fet fins ara.

Per. ¿Ahont?

Fel. Al teatro

Per. Ah! Be, com jo

al teatro hi dormo.

(Felisa li fa senyas)

¿I aixó?

Fel. Que calli perque ve 'l pare.

Escena 2ª

Dits Sr Roig.

y dos fadrins carregats
de trocas los Sr Roig
los obra la porta de
la escala y ells sen
van cap dalt.

Roig. Ala, totas las madeixas
al costat del colomar
y si 'l sentiu remugar
ò vos vè ab renechs y queixas
vosaltres no us heu de moure
de l' ordre que ja sabeu,

ell que cridi y estenen
sentintlo com qui sou ploure.

(Los fadrins sen van)

Pu Bo, endevant. la guerra encesa.
Roi Ja no poti di, guerra de brams
Pu Y hont vai ab los brassos blaus.
Roi Oy si que deu ser raresa:
tenyint de blau ver de que
tindi de du 'ls brassos tenyits
Jel. Pero papa, tem uns olvits--
Rois No vull ser papa per res.
pu No men parli, també observo
que a ri à mi sempre m diu mama.
Rois Brassos dius! y aquesta cama!
y aquest altre---

(mirant las camas llavors)

Me 'l conservo
per veure bé si aquet blau
resisteix molta mullena.

Fel. Vajà, y no se 'n done pena
no no veu qu' aixó no li escau?

Roy. El que?

Fel. L'home, l' presentarse
com se presenta.

Per. Tens rahó.
Aixó si noya que no
contradich

Fel. Te de mudarse.
¿No li vaig di ahir tres cops
que un senyó te de venir?

Dónch s'ha de venta y vestir
y s'ha de treure 'ls esclops
Roj Ah! y perquest cap d'escarola
que 'm vas dir tú que vindria
vols que jo passi mitj dia
de cap á dins la bujola?
Ca. ca. ca. Si vos que s queixi
com já vos he dit cent cops,
soch traitore, duch esclops,
si no li agrada que ho deixi.
Fel. Pero home.. las conveniencias..
la educació...
Pu Es lo que dich.
Ayl'á mi 'm dona un fatich..
Roj Si? donchs ves, compra paciencias,

y menjàn, tant ne treuràs:
jo sò aixi y no 'm burquen aula,
franquesa, porrò à la taula
y à lo menestral.

Per. Ja hi vas

Fel. Si, jà li asseguro jo. -
que hi và ben bè.

Roi. ¡Massa 't frissa!

Per. Si no va en cos de camisa
ja 's pensa que no està bò.

Roig. Vaig com me dona la gana,
y anantlhi, bè vaig aixi
perque es lo mon qui es per mi
y no jo pe'l mon pampana.

Fel. ¡Bo!

Per. Ja tenim un sermó

d' aquellas que 'm fà cada dia

Fel. Sab lo qu' es? una mania

que à mi cuasi be 'm fà pò.

Roq. ¡Veyeu, harta la paciencia

y axó que faig de sentirvos

y no enfadarme y reirvos

també ho faig per conveniencia.

y axó es lo qu' has de fer tu,

y tu també, noya, creume;

feu lo que faig jo, imiteume

y el ben estar es segú.

Pep. Si 'l ~~ben~~ hereta y de vegadas

hi ha unas disputas...

Fel. Y uns entr-

que tots estem esfareïts.

Roig. Y no has vist que son buscadas
las disputas.

Per. Y tal, home

Pe. No ho hem de veure. Perque
es pe'l que mi esclamo jò.

Roig. Donchs veus, per mi aixó es la broma.

Pe. Y aixó?

Fel. Ja s broma prou trista.

Roig. qui sab! molts cops l'home s'erra,
Haben reparat la guerra
que tinch ab lo colonista?

Pe. No l' hem d' habè reparada.

Fel. Massa us dol.

Roig. tè ell la taleya

de que và à la Xemeneya
quant tem l' olla al foch posada,
y plam! tira una pedreta
que ó 'm fà malbé 'l bullit
ó 'l platillo ó 'l rustit,
jò que no sé, seguint la beta
si li pesco un colomí
à terra 'l coll y aixó ahem
que 'ns molestém y 'ns burquém
y 'ns fem una guerra ruí.
pero no perque jò tinga
cap odi ab ell pe 'l que 'm fà,
sinó perque 'm servirà
per un plan, quan me convinga
Jel Un plan, diu?

Per Quin plan, explicat.

Roz Oh! si 'l digués, tant sabrían
vosaltres com jo. 'l dirían
y no pot ser; creume, ficat
en la teva obligació
y deixam anà al meu fi
per que l' mon s' ha fet per mi.

Escena 3ª

Dits Miquel.

—

Mi Bon dia!

Roz Holà! L' Andadò.

Mi Y donchs, senyora Perpetua,
com ho passa?

Per. Molt bè, y vos.

Mi Per ara, gracias á Deu.

y vosté felissa?

fel. Jo!—

Roig. Que tenim Miquel?

Mi. A veure

si vosté vol llegi ayçó

que'm sembla segons presumo

qui anèm molt mals senyo Roig.

Roig Vejàm ola, es un ofici

del ajuntament ¿que vol?

si, jà ho veig, es un ofici

per anà à la professó

tot lo gremi. De seguida

anen y avisenlos tots,

lo set vocals, lo clavari--
diguen qui hem llegit axò
y que avuy hi ha d' haber junta
à las vuit en punt. Alon.

Mi. Ah. oy que me 'n descuidaba
fassi 'l favor senyò Roig.

Roig Diguen. vaja

Mi. Aquet mitj dià
diu que hi ha eclipse de sol
¿ vol fe 'l favor de dexarme
venirlo à veurer?

Roig Com? ahont?

Fel. Ay. ay! ahont vol que siga
à ri al cel.

Per ¿ Y dondis hant vols?

al rebost?

Roig. Yo, á la butxaca
del que no té cuartos.

Per. Boig!

Roig. tu ets la boja; ves si jo ara
no sabré que tot aixó
dels eclipses passa enlayre?

Mi. Be, com que vosté, confós
nos ha preguntat hont fora.

Roig. Jo volia dir ahont
es que ho ha portat lo diari,
perque un eclipse de sol
l'ha de dú'l diari per forsa.

Fel. Y ja ho dú, home.

Roig. Donchs jo

no ho he vist.

(prent lo diari y ho busca)

Dom l'embustero.

Pep. Aquí 'l tens.

Roig Deuda exterior..

, Sociedad minera..

Fel. No, home.

Roig Consolidado, el cupon

Pe Bo!

Fel Ahí aquí busca l'eclipse.

Roig Ah. y tu creus que tot axó no son eclipses?

Pep. ¡Gatadas!

Roig Digas que no son de sol, pero ho son y son visibles

per tot Espanya, y per molts
que senre vidres ni olleras
han vist com se'ls feya fosch
y s'eclipsavan las cosas
guanyadas en los seus morts

Per. Be, vajà... - si.

Fel. Ungti, home.
¿Que no veu que l'andador
s'està esperant?

Roig Ah. jà ho trovo.
A la una, eclipse de sol
total.

Mig. Ven home.

Roig Serà visible en Barcelona,
y bé, ainçó

diu ara-ls grans y las reglas
y allò del sud y del nort

Mi. Si allò del Saragossano—

Roq. res. vaja, donchs feu aixó
d' anà à porta aquets recados
per la junta à quarts de nou.
y després venim à veurer
l' eclipse.

Mi. Li estimo molt

Fel. Veurà que'l terrat de casa
jà es bo per questas funcions.

Ros. Si, si no hi traguès la estesa
de las trocas— —

Per. Si, be es pitjór
que las trocas.

Roig — que es? que passa?

Per — Passa que, com que ni jo
ni aquesta sabiam antes
lo ditxós eclipse.

Roig — I donchs?

Per. — Ha resultat que la tecla
que es la que cada dijóus
nos fà al safreitj la bugada
avuy l'ha d'estendre 'l ton..

Roig — ¿Lo matalasser?

Per — Just. l'home
no sab res d'aixó tampoch
y m' ha enviat ara un recado
dihent que venen ell y'l noy.
à refê'ls tres matalassos

perque si m passa aquet torn
jà no pot | venir à referlo
fins mes enllà del Agost.

Roj. Ah - no, que vinga, que vinga.
jà ho sabs jo tot ho vull tou
Lo pa, lo llit, la --

Fer. Ja, home,
jà vindrà, pero entre tot
hi haurà al terrat un enredo
de tocas y roba y cops
dels que picaran la llana
que -- uy. y. uy-uy jo
qui ara estich tant primparada
de la migranya.

Roin. Be, - vos --

venim à si aqui en sent l' hora
del eclipse que si 'l sol
se 'n amaga, no perque ella
tingui mal al cap ò al coll
habem de deixar de veure 'l,

Per. Ah. bè: està clar, com que jo
sò un cero à la esquerra

Roig. Ets menos.

Per. No m' insulti; mira Roig

Fel. Pero mama

Mi. No s' enfadin.

Roig. Ca, no 'ns enfadem per çò.
Axiçò dim del matrimoni
ve à ser com un agre dols
qui encara fà passà 'l rato.

Per Si...

Fel (Calli dona!)

Mi Pse, donchs

¿Es à dir que jo, en sent l'hora?

Roj Puntual aquí com lo sol.

Mi. Ah! Y digui.

Roig ¿què?

Mi. Quant succeheix,

aixó de quedar tot fosch

per poder veure l'eclipse

be hi haurà llum de gresol

ó gas ó alguna altre cosa

á n' al terrat.

Roig Y ara, boig!

Fel. Ah! ah! ah!

(riallas tots)

pu. Has vist simple?

tots ja ja ja!

Mig: que? per xo

s'han de burlar d'aquet modo

Rsj. No, anen, anen, fenho tot

y en tornant veureu l'eclipse

del modo que vulgueu vos.

rodant y ab unas olleras.

Mi Vaja donchs, estiguem bons.

Escena 4ª

Dits menos Miquel.

=

tots Ah! ja, ja! quina ignominia

fel. Vaja es be 'n burro de veras.

Pe. ferli posà unas olleras
de las que hi rodan la sinia
Roig. I aixó he volgut di, pampana.
Ay! que mi ha fet viure.
Fel. Jjo---
Pe. Jo de tant jà 'm sento allò
de la migranya.
Roig. Oo!
Fel. Hana
com la que te aquest pobre home-
no s'ha vist.
Roig. Si, te un clatell
que si anaba à Sabadell
y algun fabricant de broma
la volguès aprofitar,

fetas las operacions
si hi expiria uns pantalons,
y jèch per nà à passejar.

per- Si: aixó si; sempre gatadas
y no fè 'l que s' ha de fer.

Roig. ¿Que vols dir?

fel. Vol dir potsè
lo qui he dit tantas vegadas.

Roy que? qui han dit?

fel. Qui habent vingut
aqui pera sè andadors
quatre ò cinch qui eran millors
qui aquest home tant llamut,
vosté per mes que la mare
y jo, cent cops li vam dir.

que 'l faria pertenir
lo vá haber de pendre, y ara
aquí te 'l cántich

per — Pero
com qu' una ab ell sempre s'erra!
com que so un cero à la esquerra
com per ell no so res, jo.

Roig — Mirèu qu' es molta manía

per — Com la seva dona aquí
es pitjó que un gos.

fel. — Si, si.
Ab aixó, jo faltaria
si no digués lo qu' es cert,
vostè en moltas cosas, pare,
te mes rahó que no la mare.

pero en altres voltes pert.

Roig. ¿Has acabat?

Fel. Si.

Roig. Y tu, bleda, també has acabat?

Per. Ay; ¿jo? fer lo que vulgas.

Roig. Per çò, pe'l que vull fè, anima freda.
¿Que no ho sabs que faig un tint
qui ha de ser per mi inventat
y haig de tenir al meu costat
un que m' ajudi sovint?
Que no sabs que si no es tonto
lo que m' fassi d' assistent,

me pot espià 'l meu invent.
qui es ab lo que jo mes conto?
Donchs, bé, en Miquel es un asa
y, tal com es me serveix
per tot lo que i ofereix
de dins y de fora casa
y havent de pendre andadó
vaig veurer, què, si 'l premia
pagantlo la cofraria
de pas me n servirà jò.

Per. Ah!

Roig. Ah! la lletra del asa
~~trossos~~ d'asola.

Per. Veus! si tu
no 'n tinguesses per ningú

y jo fos algú aquí casa
ni explicarias com ara
lo que fà'l cas, allavoras
com que tot foran acorts
may hi hauria cap gatsara.

Fel. Si en això te raho ella.

Roj Donchs jo 't dich que no'n te gota..
perque ella te d'ana sota
y ha de callá y si capdella
y barrina ¡tant se val!
lo soldat obeheix y calla
y si 's dona la batalla
te de maná'l general.

Per Vy si 'l general mil homes.

Roj Be, mil homes ó cinch cents,

Lo fet es que'ls meus intents
si van bè, no seran bromas.

Fel. Corrent, mani: pero digui
lo que vol fer.

Roig No pot sé.

Per. No pot, no veus qu'ell nos té
per dos simples

Roig Quant mes trigui
á dirvos jo 'l meu secret
senyal qu'es mes d'importancia
y al últim, si hi ha ganancia
veyám, qui 'l guanya aqut plet?
No n'ets filla? no ets tu
la meva dona?

Pep Axçó si,

Roig Y donchs deixeume fé à mi
y sense dirho à ningú
quem puga empetar la basa
lo meu plan ha de cumplirse
tant callat que no ha de dirse
ni als de dintre de casa.

Pep. Quin plan deu ser.

Fel. (Jo me'l penso
pero haig de callar.

Roig. No es res,
ni entens? la mà del inglès.
L' inglès so jo, y ja comenso.

(Verdet) dim

oh. perdon messié.

Joà. (dim) passi home.

Si hem de teni una entrevista

Roig Ah! vatua 'l colomista
y 'l fotografo.

Fel Bo!

Perp. Broma!

Roig Si hi será dihen! y en gran,
perque per parar la gabia
aixó es lo que 'm cal; la rabia
de 'n Verdet y 'l senyo Joan.

Fel. Ja venen.

Roig. Las llenguas mudas
y deixeume fe á mi á mi.
que hi hagi 'l que hi hagi aquí
jo no necessito ajudas.

—

Escena 5.ª

Los mateixos - Verdet - S.r Joan.

(lo primé fumant ab pipa
lo segon dulent un barret vell.)

Joa. Que Deu me las guart senyoras.
Ver Bon jour madam.
pe Deu los guart.
fel. Prenguin assiento.
Jor No, gracias.
Roj Ay que 'n venim d'esmolats!
Jo. Lo seu senyor?
pe Allà, mirissel.
Roj Hola, es vosté senyó Juan?
Ju Muy senyor mio.

Roig   Cubreu'jis.

To. No, l barret jà 'l duch al cap.
aquet es un qui ara 'l porto
perquè 'l sombrerer de baix
me l' ha donat perque li fassi
volá 'ls coloms.

Roig   Per molts anys.

Tor. Hem vingut àqui com vehins
Roig Ja ho veig que van de vehinat.
Ten. Si, del modo que 'ns trobavam
Ver A la negligè.

Oleng   Endevant.

Vostès poden di 'l que volen.
To Y será dit al instant.

perquè à mi 'm te dit lo metje

que jo no m' haig d' enfadar.

Roig. Oh! dondu home, no s' enfadi.

Joc No senyó, ho tinch receptat

¿No es vritat mussiu verdet?

Ve Oui mussiè. Je comprend pà.

ce que vou, me volé dire

mes nena sab qui l' ha pactat

de no s' enfadarnos

Roig Baja.

Ja hem dat llissò de gabaitx

ara vosté

Joc C. Continuo.

Fel. (Ay mama.

Per- Que?

Fel- que và llarch.)

Joa Acabo donchs; tinch tres fillas
y l'una es aquí al costat
per distreurem à estonetas
perque'l metje m' vá manant
que sobre tot me distregui
ni varcig fè un colomà.

Roig. Ah. jà.

Joa L' senyó es fotografo.

Pu (Y quins renechs.)

Joa Y es locas
qu'ell per fer fotografias
y jo per ferhi volar
los colomy quant à mi'm sembli
necessitèm que'l terrat
sigui tranquil.

Roig tranquilisil.

Fel. (Ay, ay, quin tarrabastall.)

Joe Vostè te lutoreria
los fadrins pujan à dalt;
lo terrat de casa es grandissim

Ver. (ab acent franc.) Oui, trè gran.

Jo Si vol pot estendre trocas
si vol cap a aquesta part
que jà li sobra prou puesto
per no incomodarnos may.

Verte Ah! cesà.

Jo Y, sols per ferho,
no s estent res al terrat
que no signi al canto nostre,
fet espres per fernos mal.

Ver tre d' ornatge.

Joc Allí las canyas

me van matá un monji blanch

l' altre dia un clapat negre

que me 'l van esparverar.

Ver Devant nina.

Jo. Just ell ho vá veurer!

Rog Vamos, vàgin continuant

Jo. Al senyó se 'l perjùdicá

del modo mes inhumá.

Ver oh! Bocup!

Roj Que redimoni

té ab lo bon cup, qui ha pensat

qui hem de vremar?

Joa No hi bromeji.

perque 'l perjùdica en gran
lo dimars passat tenia
una senyora à aiguagar
y 'ls seus fadrins ab las canyas
li van tirà dalt à baix.

Roj Vatua listo y quin nyanyo.

Ja. Aun d'ahi reproduhia
una dona de premià

Ver. oh. mon deu, (Desesperat.)

Joa. Y ab las gran sombras
que fan devant dels cristalls
li varen clapar la cara
y ara l'ha de retocar.

Rog. Retocarla ray si es guapa.

Joa. Y ara... ara fà un instant.

feya una any que una senyora
li và deixà, encarregat
que li fes, y ells ab las trocas
enteras frente 'ls cristalls
li han impedit fe'l retrato
mentres à mi m' han xafat.
d' un cop de canya un xarrol-lo
y m' han ferit un coll blau
que en Nyerri jà men donaba
de cada un vint y sis rals.

Ven Devant meua!

Yo. Si.- 'l senyó hi era.
quan me 'ls volia comprar.

Ang Be, reanimmo.

Yo Si, aixó penso.

y acabeim jà.

Ver. Alon mussant.

Fel. Ah!

Pu. Ara vindrà la gorda.

Joa. Lo dia que ai n'al terrat

voltè torni a estendre trocar

ni res mes capà la part

ahont te ell la fotografiada.

y jò tinch lo colomar...

Roig Si, veyam.. que fà allavoras?

Joa Res, ningú 'm veurà enfadat,

perque 'm te manat lo metje

que no haig d'enfadarme may.

pero 'l dia que succeheixi

res de lo que jà hem parlat,

lo senyó y jo convenintnos
jà tenim pensat lo plan:
previnguis be pe'l que passi
perque ho plorarà per molts anys.

Roig Donchs sí jò! -

Joa Ni una paraula.

Roig Donchs sí vostè

Joa Li he dit jà.

Pu Pero home, si ell....

Joa A la vista.

Mussiu Verdet?

Her. Pero - per - po - A revoirar

Joa Y serà obehit 'l metje..
perque en veig may d'enfadarm.

(en van)

Escena 6ª

Los mateixos.

—

Roig. —¿Si? Donchs ara perque vegin
que no m'espanta 'l renys seu

Pu. Ay no, Roig, per mor de Deu.

Fel. No papa!

Roig. Vull que 's marejin

(passan padrins)

Miren, aquestas madejas
qui ara anen à dù al terrat,
no feu cas dels del costat,
ni de sentir renys y queixas.

Si cridan deixeu cridar
y riem-nos del colomista,
totas frente al retratista
y al costat del colomar.
Au, amunt!

Pep — Baralla nova.
Jo no entench, no entench, no sé

Roig — No-t dich dona que'm convé
buscarlos ronya á ni al cove

Fel. — Deixa'l està mama, ell diu
que porta una idea.

(s'amaga)

Pe — Ahont vas?

Fel. — A mirar que no fos cas
sentint com sento l' piu, piu,

que jo ni hagués olvidat
de posà menjà al canari.

Per. Vés donchs vés, ja pots anarhi.

(Felisa sen và)

Escena 9.

Roig y Perpetua.

=

Roig. Ay, quin cap!

Per. Atxalabrat.

D'aixó es del que vull parlarte

Roig. Deixa com qui es veu guapetona
y veteig bè y es bufona ...

Per. Deu se perque deu semblarte.

Roig Be ho và di la llevadora
quant me la và presentar.

Per Res, l' duro que li vas dar.
Roig No, aixó no, pobre senyora.
potsé ho và dir pe'ls vuits rals
pero... pe'l duro... desd' ara
jà t dich que no; no es avara
per si no fos dir re fals.
Per Be, deixemho de fer mes bromas.
y anèm à la noya.
Roig Anèm.
Per Perque cal que us hi mirèm
Roig Vaya! ab tots los punts y comas.
Per Aquesta noya està inflada.
Roig ¡Perpètua!
Per Oh! tinch cop d'ull
à la felissa es l'orgull

la que le te esbojarrada

Roj. Ay! no te is nivas al diable
tot m' habias espantat

Per. Per çò ella vist son estat
per çò no es cap miserable;
pero al últim ella es
una menestrala, y cal
que siga del seu igual
lo jove que la volguès.

Roj. Oh! qui sab! mira, una noya
diu qu' es per un rey.

Per. Donchs jo
dich qu' aquell que pensa aixó
per forsa ha de sè un baboya.

Roj. Y bè, y per so sab tant mal.

Per Si, perquè l'orgull la tapa

Roig Mes pitjó à mi que 'm fà papa
sens havè estat cardenal.

Per Per çò mateix: y aquest turch
s'ha d'esmenar.

Roig Digas com.

Per. Veyent com ha d'haber nom

Roig Vajà donchs, fes de gran turch;
mana.

Per. que t' ha dit avuy?

Roig qui?

Per. La noya.

Roig. Ella?

Per. Si.

Roig que 'm vindrant à veure aqui.

un tal Arturo dupuy

Pep. Ah. donchs aquet tal Arturo
es 'l que l' ompla de cap:
y com la traidora sap
que si 't posa à tu en apuro
tu no sabràs dir que nó,
s' han parlat y 'l fa veni
perque li donguis 'l si.

Roig Mira. si es un bon minyó

Per. Ni no vull sabé ni m' importa
si vé aqui 'l demanaràs
perquè no es del nostre bras.
y fesli passar la porta.

(Feliss. se'n vá
per la porta 3ª.)

Escena 8.a

S.r Roig. aviat Felissa.

=

Roig
Mare de Deu, donas, donas,
y donas sempre y en tot
si l'home 'ls calla ni un mot
fins de cosas que 'ls son bonas
y no mes per ellas fem
ja las tenim ecsaltadas
y fins mes de dos vegadas
espatllan lo que 'ns tramem
Si jo pogués dirli.. no
no ha de sé aixó tant secret,

com aquell morat qui he fet
d'aquell (fons) tint que invento jo.

Jer. Pare,

Roig Hola.

Fel Diu en Pau
que ja te 'l blau à la tina.

Roig. Donch d'aqui nit, hora vina
y mentres jo bullo 'l blau
recordat ben bè de fer
tot lo que ja ahi 't vaig dir.

Fel. Vaja descansat, jo aqui
farè ab tots lo meu papè.

Roig Punt per punt.

Fel Deixim en pau.
Per pò las noyas son finas.

Roig. Vajà... ara veràs las tinas
y empartifat mes de blau.

(sen và)

Escena 9.

Felissa - aviat Vicentó.

=

Fel. Ah! sols falta que la mare
convensuda m'dongui'l si
y l'Arturo's casa ab mi
y's pot dir que's meu d'esd'ara.
Ara aqui'l que hi ha que fer
es que ja tot's acabat
res de fè broma al terrat
y, per lo que puga ser,

com mi ha encarregat lo pare,
al parlar à en Vicentó
li dich clarament que no
y rompèm ben bè desd'ara.

Escena 10.

Felissa Vicentó.

= ab estel y fil.

Vi. Spsit! Felissa!
Feli.. Ah! Vicentó.
Vic. Que jà ha sortit lo seu pare?
Fel. Ara se 'n và.
Vi. tot just ara?
Fe. Entri, home, no tingui pò.
Vi (Veyàm si avuy rompo'l tel.)

Fel. Entri, home, que fà parat?

Vi. No, es que pujaba al terrat
a fer volà aquet estel.

Fel. Ah. ajà! vostè (entra)
sempre ab gruas.

Vi No gruas. estels.

Fel. Be, si,
com qu'es tot igual per mi.

Vi. No, las gruas duhen cuas
pendatxos y barballeras
que tot volan se carcolan
vritat es que també volan,
pero son mes gapuceras.
l'estel es tot al contrari
te un volar tant suau, tant fi

Y sentti tiron aixi
si un la estona vol passarshi
lo tomba, 'l gira, l' fa anar
de cantó, l' baixa 'l puja
me'n va fè un malbè la pluja
que 'l feya talment ballar.

Fel. Ja es un entreteniment

Vi. Si, veurà, à mi m' cau en gracia
y si 'l primè any de farmacia
me deixa llibre un moment,
val mes aixó que fer mal,
vinga alsà un estel al vol
y allà que's parli ab lo sol
qui es un senyor molt formal.

Fel. ¿Formal?

Vi. Com que te las horas
tant amidadas...

Fel. Ah! si...

Vi Oh! pe'l sol vingué (rihent)
à mi.
he prés una soleyadas.
Com que tinch tants estels.

Fel. Vaya
¿Es dir que n'te molts?

Vi Uy fhst!

(xiutant)

Si'ls veya m tinch un sortit
que no ha vist cosa mes caya
tinch un moro, una senyora,
un mefistofeles.

fel. Si:?

Vic. fà bè, com qui es carmeli
si 'l veya en l'ayre enamora.
aquets tres son los millors
pero després tinch un lloro
un Bismark un cap de toro
un prim, un jerro de flors,
una papallona, un Zar,
aquet fet darà tot just,
y un cap de burro pel gust
de veure un ara bolar.

fel. ja! ja! jā!

Vi. Pintats d'en planas
ne tinch tres. d'en Pellicer
me 'n va fé un d'un granader

que's fà volar sense ganas
y en tinch de blanchs y de negres
de vermells y de morats
de llisos y de pintat
y de tristos y d'alegres.
y perque no hi falti res
y sigui una colecció
ne tinch un qu'es lo milló
qu'es la cara de vostè.

Fel. Ja m'ho han dit, y'l fa volar?

Vi. Y que và que ni un carril
pero hi tiran pedra y fil
hi há un que m'el vol parpar.

Fel. Doncks no'l fassi volar gaire.

Vi. Và volà ahi qu'era festa.

Vosté s creya fe la siesta
y no n' era poch d' enlayre.

Fel. oli. y adormida que li pot
habè una desgracia

Vi. Ah!
Brometas, eh?

Fel. Vosté 'n fà
que 'm tracta com un falsot
fentme volar cada festa

Vi. y be que no sab perquè

Fel. Ay no, fill meu, no se ré

Vi. No? donchs vajà, romp l'orquesta
que tantas contemplacions
al últim me moriria
y encara no li diria!

jò vull tenir relacions
ab vostè: la estimo massa
per poderme aguardà mes.
ab axò jà ho sab, axò es
lo que dintre 'l cor meu passa.

Fel. Ah! ah! (shunt)

Vi. L' meu pare es rich
y tinch tot lo necessari,
no seré un apotecari
d' aquestos del temps antich,
si no un farmacéutich d'ara
que viuhen de mil maneras,
venen cosas estrangeras
y axarops pe'l mal de mare
tot ho tinch, casa, llansetas

estels, capdells de cordill
bona carrera, sò fill
d' un que té una vuit pessetas
diarias contant pel baix,
y ab tot si ab mala intenció
vosté ara m donguès un no,
felissa soch al calaix.

Fel. Bo! ho veu, Vicento? Veu?

V. Digui.

Fel. Que jà torna à las andadas.
No l' hi he dit deu mil vegadas
que per enamorat qu' estigui
jo no 'l puch may estimar.

Vi Si, jà ho sè, m' ho ha dit es cert.
pero escolti, que s' hi pert?

Un hom no torna á probar.
com diu, que.. pobre porfiado
saca mendrugo.

Fel. Es vritat
pero la dificultat
– l' un contra l'altre han tingut –
sola está en lo gran enfado
que 'l seu pare y 'l meu pare
l' un contra l' altre han tingut.
ya veu qu' es una inquietut
qu' habentlhi aquest odi d'ara
los dos fills nos estimèm.

Vi. Be, pero si axó del seu
papa de vosté y lo meu
passará

Fel. y si no ho logressim?

Vi. Si no ho logrem, ab l' amor
que tenim nos casariam
y mira 'ns estimariam
portantse 'ls pares rencor.
No foram pas los primers,
si d' axçò fins si hi ha comedias
Fel. Comedias ray, son tragedias
y ab tot hi sé caballers
com son Romeo y Julieta
hi ha un mal está y un trastorn!
y axçò qu' ells per anà al born
no han de gastá una pesseta.
Vi. Pero si- - - -
Fel. Ni una paraula
mes de lo qu' hem dit já,

no hi ha molt que'l seu papà
aqui aprop d'aquesta taula
ha insultat fort à n' al meu.

Vi. Ahí. han tornat à disputarse?

Fel. Disputarse y desafiarse
fins al punt del papa seu
di à n' al meu lo nom... perdoni
si no li dich clar.

Vi. De es igual

Fel. Lo nom d'aquell animal
que rifam per sant Antoni.

Vi Ja haurà sigut pe'ls colons.
Malahit siga'ls monjins roichs
y 'ls blanchs...

Fel. Han cridat com boigs.

Vi. ja ho pot di, per lo que son.

Jul. Y allavors m' he refermat
en que per molt qui assegurí
vostè 'l seu amor y hem jurí
constancia y fidelitat,
jò, volent las cosas claras,
li dich fugint de perills
que no s' han d' estimá 'ls fills
quant estant renyits los pares. -

(Sen vá.)

Escena II.

Vicentó aviat Perpetua.

-

Vi. Haveu vist? Heu vist desgracia

com la meva? Mi cau al ull
una noya, ella m' estima
ab l' amor mes gran y pur
y per l' odi dels dos pares
tot d' un cop se 'n torna fum.

Per. Bo! Ja torna à està en trifulgas?

Vi. Estich que d' un cop de puny
si pogués aquí m' pasava
aquet cap que tinch de ruch.

Per. ¿Perque?

Vi. perque jo podia
demaná à la noya al punt
que jo vaig enamorarmen
quant me vá doná 'l mardunjo
aquell dia à la torratxa,

y perque vaig ser tant lluis
de no ferho, ara la perdo

Per. Jo que crech que té perdut
es lo seny, si vosté 's pensa
que si aquell dia no es fluix
ell li hauria dat la noya?

Vi. Si, perque 'ls russos y 'ls turchs,
allavors no eran encara
enemichs com son avuy.

Per. Hi ara aucant và ab los turchs, criatura!

Vi. No m' entent lo turch y 'l rus
son lo senyó Roig y 'l pare
que tots dos son ben llamuts.

Per. Vamos, Vicentó. Ventura
qui en remenys per matar cuchs

y pastillas per catarro
hi entendrà mes, que si avuy
per avuy fortant poch sabi
en entendre en pots y cuchs
com en coras del meu home
jà pot estar ben segur
que fora un apotecari
que ni sols per un mal d'ulls
sabrià vendre aigua blanca.

Vi: Que vol dir?

Per. Qui està confus.
que-- justament à la noya
aun d' ahi và parlà ab un...
que demostra grans riquesas...

Vi. Aquell del carrer den Rull?

Pu. D' un xirmplet que du bigotis
tot refilat ab betum,
y un bastó tort ab un puny
que li pot servi per truch
Vi. Ah! Ja no sé aquell guapo qu'era
socio del taller embut.
Pu. No no se aixó, la noya'l veya
à Romea, y ara'l ruch
del meu que se cega
ab las vanitats y orgull,
sembla que tant se decanta
que venint convindrá avuy
ell à demanar la noya,
si no no destorbés ningú
fins tinch por que li daria.

Vic. Ay anem, vicem, encat.
per No tingui por jo vaig dirli
que fora vosté no ningú.
vosté fà un mes va curarme
ab crispinell lo mal d'ulls.
per çò cregui que l'estimo,
y pot està ben segur
que 'l voldria al meu costat
perque en cualsevol disgust
d'esterich-ò de migranya..
ò que sí des....
Si. Si un patatús
Per Mare de Deu, que sab una.
Si A mi sempre 'm tindrà apunt.
per Ja deu se un apotecari--

Vic. farmaceutich.

Per. Tot es hu.

Dels de mes nota que hi hagin entre tots los coneguts.

Vi. Res, donchs, sogra.

Per. Animo, gendre, guerra contra aquest gandul.

Vic. guerra contra 'l d'aqui dintre, pe'l de fora estich apunt y al instant que jo 'l conega jà pot di oli li ha caigut. Vaig á alsar l'estel un rato y en plegantlo baixo apunt.

(sen vá corrent tot atribulat)

Escena 12.

Perpetua.

-

Per: Vaja es un xicot que 'm sembla
que farà per cara; astut
estudiós.. fora gruas,
que 'l tenen un xich confús,
es un noy de totas prendas.
Roig! Roig! no hi ha ningu-
na per tancar la porta.-
la deixo oberta, que tanquin
ells quant baixin de per munt.

(sen vá.

queda la escena sola un
moment.)

Escena 13.

Fernando

no gosant à entrar al principi y despres fa lo que marca 'l dialech.

Fer. D. Ignaci Roig, hi fora?
¿Lo senyó Roig? Bo! y aixo?
Ave Maria, ver. bò.
Jo he sentit veu de senyora.
Bah! bah entrem, no hi ho ningú
jà comensa be la empresa,
jà sò dins la fortalesa,
jà es lo cop molt mes segú
Ah! seyemhi; ab tot y ser

un desvergonyit com só
me sento aquí una emoció
à causa d' aquet paper
que vaig à representar
que no sé, 'l cor me palpita..
Jo fé una mala partida
sempre m' té de preocupàr.
y tothom crama -- so un calavera
d' aquets dias, y aixó
fernando, no es cosa. il fió
haig de ser d' altre manera.
y haig d' ana avant sols, per punt
perque aixó si, só puntuós
y ara ha de ser, ni que fos
que 'l mon s' enfonsés tot junt.

Y es natural.. noble.. sol
fill d' una familia lluida
de posessió distinguida
jò no puch pas fè'l bunyol
de sè un jovenet d'aquets
prudents y ben educats
que', presentan tots asseats
y son tot tinints y frets.
No, yo haig de se un calavera
dels qui arman sempre brounquina
y ara aquí la baylarina
y mes enllà la bolera
y l'altre part la amassona
del circo ecuestre, y axò
no es perque ho desitji jò,

Es la carrera que ho dona.
y qu' haig de se un seductor
per ser distinguit y fi.
oh. no hi ha mès, es aixi
primer que tot es l' honor.

Escena 14.
Fernando- Felissa
=

Fel. Ah. Arturo!
Fer. (Si, jà es vritat
que 'm dich Fernando.)
Feli. Arturo!
Fer. Si 'l teu Arturo, que 't juro

que ve à ri aqui fascinat.

feli Has pensat ab mi?

fer. A tot hora.

de nit y de dià, entents!

soch un tot de pensaments

fel pero que son per mi y fora.

fer perqui donchs si no per tu.

(Digueuli endrujuli)

(ab molta solitur

Simpatica

tu ets per mi una reyna assiatica

que per trono du un mambru

admetent forma simbolica,

tem lo ~~meu~~ cor, si crissalida,

Aixó sol t' ha de fer vàlida
la meva passió..bucòlica..

Fel. (Oh! quina ilustració mes gran
com parla, jo no l' entench)

Fer. Que tem, silfide, t' ofench
l' enfado estimantte tant?

Donchs aixís no 'n parlem mes
que vinga 'l seu pare aquí
vinga, y sentirà de mi
si fos cas qu' ell no 'm cregués
com te! te! te! te!

(tirantli petons)

Fel. Oh! Arturo!

Fer. ¡t' estimo!

(Surt pel fons ab los brassos creuhats)

Escena 14.

Dits, Sr Roig.

=

Roig   Be!

Fer   Vatua 'l mon

Fel.   Ahi-l pare!

Roig.   Bo!

Fel.   (quin afront!)

Fer. (Nada, ara eixir d'apuro.)

Roig   Corrent allà à escumà l'olla
desvergonyida!

(Felisa sen và)

Fer.   Endevant.
valor desde aquet instant,

y anèm à tramar l'embrolla.

Rom. Bè! mireu lo senyorito

Fer (Deu trobar que no m' escau.)

Ro. Com hi ha mon, m' he quedat blau!

Fer Si jà ho veig.

(pel blau dels brassos)

Ro No necessito

ningù que vingui àqui à casa

à petonejar la noya.

Fer (Ay ay, ay! aqui fuè Troya.)

Rom Això es tirá ab bala rasa

tot just arriba y jà 'l trovo

fent petons.

fer. pero à la mà.

Rom fássils ab un capellà.

Fer Si, te rahó, tampoch ho aprobo
pero en fin, jà sab vosté
qu'aixó de ferse petons
en aquestas ocasions
es vist y's fà tant per rè,
que no veurà cap comedia
que à la dama y 'l galan
no'ls hi atrapin.
Be, endevant.
Roig
Donchs perque en una tragedia
lo galan mata à n'al sogra,
vosté màtim també à mi.
Fer. Molt lluny d'aixó, quant sò aquí
per mirar si un bon fi's logra.
Roig. Com que jà me n'ha parlat

alguna cosa la noya
vagi explicant.

Fer. La joya
ab que jà aquí vinch armat
li dirá prou la fal-lera
del meu enamorament
que no vol perdre un moment
ni un segon de cap manera.
Mon nom Arturo Dupuy
mon estat li dirá això
so rich, so guapo, (cantan)
estich bò - -
Solter, llest, jove, brau.

Roi. Vy, uy!
Me posa 'l cap com un bou

no mi ha dat la carta Si.

Jer. Roig Donchs primer deixim llegi
y, jo quant jà'n tinga prou,
allavors podrà vostè
rompre'l tel fins à demà.

Jer Donchs llegeixi.

(Roig llegeix)

Escena 16.

Dits Vicentó.

(entra de puntetas)

Vi. Hola! Ah!
callém, y, sense di res
escoltém espiant un rato,

amagat aqui, al efecte
que produheix aquet subjecte
(amagantse)

Roig. (retornantli la carta)
Si, jà ho veig. li diu quel fato
vindrà aqui l'altre vapor.

Jer. Y que ab un d'aquets primers
m'enviarant tots los diners
oh! M'portaba molt amor,
pobre tio meu!

Roig. (Embuster!)

Jer. Ya veu, si informas demana
qui aquet tio de la Habana
baixantme aixó, considero
que no lis hi pot dà millors.

Ab aixó al grà senyo Roig
la seva filla 'm te boig
m' ha inspirat tant grans amors
que fá, com sab duch l'anell
y per sa mà vinch aquí
pensi que si 'm nega 'l si.
me capgirará 'l cervell.

Roig Uy! tu tu tu tu tu tut
que pensa vosté qu aixó,
es bufa y fé ampollas! bo.
aixó vol pensà y quietut
primerament, la felissa
lo vol à vosté?

Jer   Ja ho sab,
si hi te dubte.

Roig — No 'n tinch cap.

s' han vist?

Fer — Cada festa à missa...

á Sant Jaume.

Roig — Be! Y ahont

se varen coneixe?

Fer — Un dia

que jo per cert no sabia

que siguès tal noya al mon,

era al teatro ab los companys.-

Roig — ¿Al teatro y de dia ha dit?

Fer — Be, qui diu dia, diu nit.

Roig. — Y d' aixó, quant fá, dos anys?

Fer — Perque ho pregunta?

Roig. — Perqué...

desd' are te concedida
la má de la noya: y crida
y si ella de bona fé
creu que ni está enamorada
ja tenen lo permís meu,
estímila forsa, y Deu
la fassi bona casada.

Escena 16.

Dits Perpetua felissa

Feli: Escolti papá.

Roig.

Hola!

per

Roig

venim com l'anell al dit,

A si aqui 't presento 'l gendre
que jà no es, per compromís,
y tu noya, aqui tens l' home
que té de sè 'l teu marit.

Per Y ara?

Feli Oh! gracias

Fer. Y aixó no sella
posantli an al dit aixís.

Per Pero si ---

Roig. Anèm, me l'emporto
cap abaix à veure 'ls tints

Fer. Adiós, nena.

Fel. Hasta la vista.

Roig Vingui, vingui un rato ab mi
Veurà una tintoreria
com pot sè cap no 'n ha vist.

Fer Vol dir

Roig Vaya.. ¡l qui es per ara —

(sen van)

Escena 17.

Perpetua Felissa Vicentó.

=

Per I ara, que somiem aqui?

Fel. Ah. que hermós! tot esmeraldas.

Pep fora aixó d'aqui del dit

(trayentli)

Vic. (sortint)

Ben fet, senyora perpetua

Fel. Ah. en Vicentó.

per ¿Vosté aqui?

Vic. Si, jo que esgarrio 'l marro
à n' aquet xiugarabis,
que fà veurer qu' es un jove
corredò de bolsa, actiu,
que un seu tio de la Habana
li ha deixàt tot lo pùtrinch
y es un tràpala que corre
fill d' un noble honrat y rich
qu' ell deshonra ab las gatadas
y 'ls enredos que fà à molts.
Fel. No ho cregui, mama.
Pu. Prou mama,
si de cas m'ànat lo dit.
Fel Aixó en Vicentó li lleva.
Vi Jo no llevo res.

Fel. Tenint

com te enveja de que ell logri
que 'l papa li ha dat lo sí.

Vi: No senyora, no es enveja,
es que estant engèlosit
y volent saber qui era
aquest tal D. Perlinplin
me 'n hi entrat be 'n de puntetas,
fa poca estona allí dins.
ja al entrar á mi m'semblaba
coneixe aquest trinquilin,
pero allí, amagat, l'observo,
me 'l miro de fit á fit
y, jo ho crech, no 'n coneich d'altre
es un elegant molt rich

fill d' un noble de sanch blava.

Pep. Donch que se la fà tenir?

Vi. Que vè à la fotografia
cada punt ab molts amichs
y allà ab tiples y coristas
boleras y ballarins
fan grupos de totas menas
pagant ell, que 's lo mes rich.
y 's retratan y fan broma
qui esgarrifan als vehins.

Pe. Quinas bromas?

Vi. bromas verdes,
y ell es dels vermells.

Per. que dius

fel. Vaja, no, mamà, li llevan.

V. Si jà 'l seu groch estantís,

Diu clar qu'es un calavera
dels mes grans que hi ha perqui.
Y, per últim, si no crehueu
lo que ab los meus ulls he vist
per casualitat me trobo
ab un busto de perfil
que mussiu Verdet fa ferli
dedicat y ab un escrit
que diu. Lo Baró d'Alcira.
(seguint)
a son estimat amich
Mussiu Verdet fotografo
dels bulevarts de Paris
y firmat. Fernando Bolva
y saladeuras.

Per — L'vil!

fel. No pot ser, no pot ser mama
tant ben educat tant fi.

Pe — també es fi l'sabó de pedra
y el fà rellìcar.

Vic — Ben dit.

Pe — tot un barò.. Malvinatje!

fel. — que faig ara?

(plorant)

Per — Vetaqui
lo fer las cosas de casa
sense teni 'l meu permis.
Com qui aqui jo soch un cero
à la esquerra.... Com qui aqui
jo no soch ningu! Roig.

Vi. Y ara?

Per Que hi ha cridó al meu marit

V. Donchs me'n vaig qu'ara m recordo
qu'ell y'l para estant renyits
y si'm veya, quina gresca!

Per Vaji y gracias per l'avis.

Escena 18.

Felisa Perpetua Roig.

–

Roig. Que hi ha perpetua?

(venint desde la porta)

Que'm cridas?

Per Que no dus lo nuvi?

Roig Allí.

l' he deixat ab en Cristofol
que li està ensenyant los tius.

Per. Donchs bé. (ensenyantli l' retrato)

Roig. Y ara?

Per. Ves la fatxa
y després llegeix l' escrit.

Roig. Válgam las onze mil verges.
(Anèm cap á dalt dels mils
per semblar mes que m' admiro.)

Per. ¿Veus lo que la dona 't diu?
Veus com si m' creguesses sempre
y no m' tinguesses á mi
com me tens per una ximple
pitjor que un ninot de guix,
no 't succehirian cosas

com las qui estan succehint
Roi. Deixenme sol qui ara'l sento.

Escena 19.

Los mateixos matalassers

=

Mat. Que Deu los guard, qui es aqui
qui hem de refé uns matalassos
y una màrfaga.—
Per. Venin.
(Jà t dich, treume á n'aquet pillo
Roi. Deixen estar tot per mi.
Matalassers
entran ab ells.

=

Escena 20.

Roig felissa.

=

Roi, Y ara, perque ploras, bleda?
Fel. Que no veu si sò infeliz!
Roi, Vina simple! y tu t creyas
qui ab lo seny que hi hà aqui dins
jo no habia pres informes
y no estaba persuadit
de qui era'l tal sisarello..?
deixat de plors, creume á mi,
tinch totas las midas presas
no mes l' hem de fé glati;
créume punt per punt la ordres

y ell deixi ara es ton marit.

Fel. Digui tot quant te de ferse.

Roig Ara jo 'l traurè d' aqui

tu fas veure que 't trastornas

perque 't te lo cor rendit,

mes que tú tens obehirme,

com pertoca á tot bon fill.—

y serà teu, jo t' ho juro.

—Psit.

Fel. Que?

Roig ta mare es aqui.

Escena 21.

Dits Perpetua ab fardos.

—

Per. Que tal, jà es fora aquell pillo!

que jà l' heu tret?

Roig Ara, ara,

Per. Bò,

encara estem en aixó?

Roig que puji ell jo no hi hi muntllo.

Escena 22.

Dits fernando

=

Fer Sublime, Piramidal

Se, senyó Roig à ni al dia

no hi ha una tintoreria

com la de vosté, formal.

Roig (Infame!

Lander. (fals!)

Es à dir

que li plau.

Fer. De bona fé.

Roig Donchs á mi no m plau vosté y surtim corrents d'aqui.

Fer I ara?.

Per (Ah! aixi.)

Fel. Ah! ah! ah!

(plorant)

Roig. Calla!

(renyantla)

y no m vingui aqui ab plors.

Fer Aixó es destrossá dos cors.

Per No fos vosté tant canalla!

Fer. Mes qué li há?

Roig. ¿Veu? (ensenyantli'l retrato)

fer. (oh!)

Roig Vegi si ara
pot trovar motiu per tant,
y vegi si al meu devant
pot may mes alsar la cara.

fer Felissa!

per. (Ah!)

Roig Ja veu l'empenyo:
ella avans se mataria,
y jo, primé la daria
à si al feo Malagueño.

sen van tots deixant
sol à fernando. que
queda ab los padrins.

=

Escena XX.

Fernado, aviat

Verdet y Joan.

=

Fer. Llamps, y trons y tramontana
Si 'l del palco no saben. ells
que ja no deyan, ni ab anells
ni ab res, faràs lo pabana.
Me hi perdut, y ab testimonis!
y aquets insults seràn dits
per aquets homes tenyits
que talment semblan dimonis.
Ho dirant per tot.--

(entrtdun)

Joa. Avant.

Ver. Bugre garçon.

Fer Qui es aixó?

Ver Jo li parle..

Joa Vostè? Jo!

Fer. Ay, ay! vostè senyó Joan.

Ver Oh! Messié Fernando,

Fer Hola!

Mussiu Verdet vostè aquí?

Joa Ha baixat corrents ab mi,

y ara creguim, aixó bola!

Fer Donchs qui es?

Joa. Escolti un moment.

donchs.. aquet rediable d'home

de tintoré, per fer broma,

o gatejá y dar torment
nos ha declarat la guerra
á ni aquet senyó y á mi.
y fill, nos fá perteni

Ver. Mus matá á nus.

Joa. Nus enterra

perque á mi 'l metje midiu,
si s' enfade es mort.

Jer. Avant.

Joaq. L' un cop los fadrins penjant
vénen y nos matan un niu.
_ Es diu á cada moment _

Ver. Una cosa ú altre.

Joa. Just.

Es diu cada hora un digut.

y allò, sab expressament.

Fer. Donchs aquet home es un vil.

Ver Un bugre.

Joa Un rata de plassa.

Fer Donchs à mi m'ha dat carbassa

y s'ha quedat tant tranquil--

Joa immoral! donchs y la noya

l'estima à vostè?

Fer. Ab tot cor

arrancat aqui en un plor

Joa Donchs li arma una tramoya.

Si-- calli--

(con aduciatti)

Fer. Que?

Joa Quina fora.

la felissa he observat
que puja molt al terrat,
sr. si. fembro sens demora.

parlan los tres en grupo y surten Roig Perpetua y felisa.

Escena 23.

Dits Perpetua Roig felissa.

=

Per Que diltmen aquets.

Roig (Vens tonta com jà ara in ajúdan.)

Fer Si.

Joa Jo 'ls lo guiavè conto ab mi,

Ver. Alon mussant farà prompte.
Jo Vindrà bé, tot justament
avuy pujarà al terrat
perque hi ha eclipse -
Fer Es vritat
Joa. Donchs compréngui'l pensament
Ver. Alon, salvà à la felissa.
Joa Vnits sembrá y no di rès.
Fer Com guillermo tell, los tres
que van llibertar la Suissa.
(sen van ab cautelo)
Joa Ja veurà quina li espera.
Ver Ja veram como el trufem
Fer. oh: segú que'ls pentinem
Dona (entran)

senyorai..

per. .. (La bogadera!)

anem!

Joa Ah-jà, quin posat.

toti rihuen cregunti de que l'un enganya al altre.

toti Ah. ah!

Escena última.

Diti matalassers

- (portan l'altre farcell)

Ma. Senyor.

Roi, qui demana?

Ma Ahont hem de portar la llana

Roig Ahi.

(senyalantli)

la llana al terrat.

los tres
personatges Ahi. ahi.

(desapareixen)

Pel. Just, la llana ab ells

Roig Ahi. ahi. veus que's lo mon?
sempre igual: los tontos son
sols que son nets de clatell.

=

Fout. 1887.

Comedia en 3 actes catalana y en vers de

13 - 2 -

LA MA DEL INGLÉS.

Fr. Soler. - J. Molas.

Acte segon.

La mà del inglei.

Acte 2^on^

1879

Acte segon.

=

Lo terrat de casa'l senyó Roig. la barana del carre se suposa que's en lo prosceni. A la dreta los dos matalassers picant llana. à la esquerra porta de entrada al terrat ab torratxa mes endins, en lo mateix cantó, un tros de porxada

del retratista ab porta y vidres blaus. Al foro y cap à la part esquerra lo colomar ab habitació baixa del colomista. Entre lo colomar y la porxada canyas ab trocas esteras.

al fondo y cap à la dreta dugas cordas que's perden en los bastidors, plenas de roba blanca estesa. Panorama en últim terme etc.

...

Escena 8a

Perpetua. Vicentó. Matalassers

Joan quant s'indiqui, un noy

—

Perpetua al foro estenent roba. Vicentó dalt de la torratxa fent volar l'estel Joan figurant que acaba de fer bolar los coloms, un noy jugant à balas-cuadro-despres d'una estona - Perpetua acaba d'estendre la roba y baixa'l prosceni.

Per. Ja tenim la roba aixuta.

Vicento, l' hi haig de parlar.

Vi. Ja baixo

Mat. Ja està picada

la llama.

(deixant los bastons)

Per. Donchs que se'n van?

Mat. Si, com qui han tocat las dotse

Vi. Sèbio

Noy Que?

Vi. M' vols aguantar

l'estel una estona?

noy. Vinga.

(agafant lo cordell)

Vi. Si afluixa jà avisaràs.

Ja m tè aqui pel que volia

(á Perpetua)

Mal. Bonas tardes.

Per. Adeu siau.

(sen van los malalassers)

Escena 2ª

Perpetua Vicento Noy Joan

y lo que s' indiqui.

=

Per Veyam si será possible
l' estar sols ara un instant
mitj hora ha que vull parlarli

Vi. Oh! já se sab, als terrats
no hi tindrá ni un quart de calma
¿No veu que tothom hi vá?

vaja donchs, digui.

Per. Contesti

Vi. Primer m' ha de preguntá.

Per. Vosté estima à la felissa?.

Vi. Ab un amor com no n' hi há.
Pero, després de la gresca
qu' aquet dematí ha passat,
jà no hi vull rè, es impossible

Per. Pero no veu sant cristiá
qu' alló la pobre criatura
no ha tingut de fe ab l' afany
de que' l simple de son pare
no la mates?

Vi. Que diu?

Per. Bah!

¡matarla! sí, fins matarla!

Vi. Vejam donchs digui, que's fà?

Per Una cosa molt sensilla

Vi. Vol dir?

Per Sí, molt natural

Vosté veu primé à la noya
y la torna à festejàr,
quant ja ha lograt lo sí d'ella
veu llavors al seu papà
de vosté, calma la guerra
que's tenen com gos y gat
ell y l mèu home de casa,
y, si vosté pot lograr
qui ara 'l seu papà 'ns demani
com es just y natural,

la noya per nova, passa
que, aprofitant jo l'estar
d' haber tret ara aquell simple,
li faig logrà 'l si y en paus.

Vi Lo que fà aixó un xich dificil
es que justament hi hà
que 'l meu papa te una boda
contratada fa mitj any
ab una noya molt rica,
sino que, com era tant
l'amor que duya à la noya
filla de vosté, ha passat
que li he fet lo tonto sempre.

Per Donchs mes que mes, per xo cal
que vosté tot desseguida

parli al seu pare.

Vi. Dirá

que no ho vol, si te una rabia
á tots vostes, que. cremat
no fá molt rato que deya;
-tintorer la pagarás.
á copia de bastonadas
t' haig de tenir de morat.

Per Si qui amigo es una tirria.

Vi oli. es l' odi que he vist mes gran.

Per. Oso, no hi fá res; vosté probi
y miri si s pot calmar.

Yoa Noy. (del colomá)

Vi. ¡Ja vinch!

(á perpetua)

veu? Ara'm crida.

Per. Vegi donchs qu'esbrinará.
Mussiu Verdet y 'l seu pare.
se que combinan un plan
per ajudá á ni aquell tano
y venjarse.

Vi. Vol dir?

Per Bah!

Vi. Ja miraré de saberlo.

Joa Noy!

Vi. Ja vinch.

Joa qui haig de baixar?

Per. Res: donchs parli á ni al seu pare
com li he dit, vegi si fá
lo só que cal la felissa

y, quant jo torni al terrat
me dirà de nou lo que hi hagi
perdu à port la nostra nau.

Vi. Vagi descansada.

Per. Y... guerra.

Vi. Guerra y logrà 'l fi.

Per Me 'n vaig,
perque 'm sento una migranya
que jà 'm està rodejant.

Vi. fassis fè una vinagrada
Cada dia cap al tart.

Escena 3a

Vicentó Juan, Noy.

—

Vi. Be, jo ara...-

Joa Voy.

Vi. que mana?

Joa Vina.

Vi. oh! tinch d'anà allà
à pendre l'estel al Sebio
que no 'l cabussèi. ¿Que fa?

(Joan cull y busca pe-
dretas pe 'ls testos)

Ju. Vina; no fa gayre estona
que mi ha pujat l'olò al nas
d'aquell guisado de prunas
que la vellota de baix
fà pe 'l tintoré, y vull ferli
un cop dels meus.

(tira à la xeminéya)

Vi. Qu'es estrany!
sembla impossible qu'un home
que te cinquanta anys, casat,
y hanta ab familia, s'estigui
per res mes que per fer mal
tirant pedras d' aquet modo
y molestant

Joa Psit! Veurás...
Calla, una, dos, tres, cuatre.

per. (ven de baix.)
Qui es l'indecent qu'aqui balt
s'entreté tirant pedretas
y fentnos malbé'l guisat?

Vi. Ay, ay! ay! Quin escandol!

Per Desvergonyit!

Veu. Qui es que hi hà

senyora Perpetua?

Roig Y ara?

perque cridèu?

Joa. ¿Sants?

(content)

Vi. (Babau!)

— Per. Mira perquè, la cassola

tota feta à trossos.

— Fel. Ay!

Y aixó?

Roig Aixó, es tot d'aquell pillo

de colomista de dalt

Joa ¿Sants?

— Roig Indecent!

Joa. Sents?

Vi. Pero home

si ara tenen rahó.

Roig. Animal!

Per. Be, vaja Roig, no t'enfadis

Fel: Papá!.

Roig A dintre totas, au!

Lo qui haig de fé ab aquest home

tant vil y mal educat

jo ja no sè.

Joa Veus? qui s'aguanta?

Vi. Vosté que's lo qui fà'l mal

Roig ¡No tingas por que's presenti

y dongui la cara may,

(Veus y burjit al cel obert

de la gent que's hi barrejà)

Joa Que ho diu per mi?
Vic. Bo!
\- Roig Si, guapo
per vosté ho dich.
Vi. (Ja está armat!)
Joa Que voldrá pujá aqui á dirmho
que 'l tiraré daltabaix?
\- Roig. A vosté si pujo 'l tiro
Joa Cá ha de fer.
\- Roig Que no!
Isol. Papá!
Per. Roig, per Deu, no 't comprometis.
Roig ¡Calla tú! Será citat
¿ho sent? citát á ca 'l jutje
Joa. Si vosté m cita.

Roig - Arri allá!

Joa. Veus? veus? si no'm recordaba
ara de que tinch manat
pe'l metje que no m'enfadi,
hi habia un tarrabastall
que tot lo que m'ha dit ara
s'ho tenia de tragar.

Vi Pero perque ha de tragarsho
si es mes senzill y mes plá,
no enfadarse de cap modo
y viurer bé com germans.

Jo. Ah! amigo, m'venjo.

Vi. S'venja:
pero si ell li ha faltat
¿quina culpa hi te la dona

y la seva filla! Es clar
perque ho pagan ellas.

Joa.   Ellas
ja se que no han fet cap mal.
perque son dos bonas donas
qui ell las martiriza.

Vic.   (Ah!
bon punt per entrá á la carga)

Joa. Que dius?

Vic.   Dich que ja que'l cas.
ve de que tinch prop la boda
que vosté vá concertá
ab la filla del fotógrafo,
y tot just ara ha parlat
de la dona y de la filla

d' aquet tintorer de baix,
vindrà bè pera parlarli
del intent que tinch pensat

Jo. Un intent? Veyam, explicat.

Vi. Ja jà fà un any...

Ver. Messiè Jan..

Vic. Oso!

Joa. Vinch desseguida, calla,
vaig allí perque hem tramat
una broma ab lo fotografo
contra aquet pillo de baix.
que si ns surt, veuràs quin chasco.

V. Be, mes jo li haig de parlar.

Jo. No hem de parlar res, vaig dirte
qui estavas emparaulat

ab la noya qui es pubilla
del fotógrafo, y, ja ho sabs.
convé á n' als meus interessos,
convé á n' als meus interessos,
aquest home está arreglat,
y ab lo que té aquesta mossa
jo 'm puch desempellegar
dels diners que tinch á redit
sobre la finca:

Vi. Mal llamp!

Jo. No hi ha mes mal llamp, avispat,
y veyám cuant li escriurás.
(sanvó)

Escena 5ª

Vicento Cayo felissa

Vi- Malvinatjé la gabatxa.

(ab lo cordill á la ma capdellantlo)

Malvinatjé 'l meu empaig
y malvinatjé 'l gabaig
que m' ha guanyat la ventatja

(se posa á fer bolar l'estel la Felisa entra ab un cove de roba per estendrela, Vicentó no la veu)

Fel. Ah! en Vicentó vindrá bé
per seguí 'ls consells del pare
de ferli la gara gara
y fingirli com dech fé.

Vi. Ah! com gronxa!

Fel. Vicentó.

Vi. Ah! es vosté felissa?

Fel. Si.

Jo, qui ara he vingut aqui.
ab una bona intenció

Vi. Si? Deixim lligar l'estel
á ni aquet pal de terrat

(Ho fá.)

Mirissel que vá trempat
sembla'l rey de tot lo cel.

Fe. Y no te por que deixantlo
li puga fé un cabussó?

Vi. No, perque com que per xó
jo ja estaré vigilantlo.-
mirissel que hermos!

Je. Si, es maco.

Vi. I quina cua? Eh?

Jer. Hermosa!

Vi tant llarga!

Jer. Si.

Vi. tant rumbosa!

Oy que si avuy no l'aplaco
tinch molt enfadat al pare.
Per ferla avans d'ahi à la nit,
vareig fé malbé un vestit
de fay de la meva mare.

Jer Be, Vicentó miris que
jo no tinch tart: si vol parlar

V. Diqui, ja pot comensar.

Je. To vinch de molt bona fé.

Jo á vosté mal m'está dirho,
l'estimo.

Vi. Que'm diu es cert?

Je. A mi 'l ser tant franca m pert.
Ay!

Vi. Que té?

Je. No ho veu? suspiro.

Vi. oh! suspira?

Pep. Noya!

(pe'l cel obert)

Je Que hi ha?

per Cuyta, necessito 'l cova.

Jel. Ay tinch d'apuntar la roba.
me vol fé 'l favor?

V. Prou. Bah!

Ella li done un coixinet ab agullas y fan l'escena d'aulti agullas y ella apuntant roba.

Je. Donchs si, jo 'm veig compromesa
y no sé com n'ixo, jo
tinch al papa per molt bó
pero ara te una raresa.

Vi Si, aixó d'enviar de Roma
ara aquet nunci á Madrit

Je Com de Roma?

Vi. Ay. ay, no ho ha dit?

Je Sempre te d'estar de broma.

Vi: Com broma? No diu que'l papa..

Je 2.Ah! ja entench, -
Dich lo meu pare.

Vi. Ja entench.

Digui.

Fe. L' que dich. Me sorprent
de que 'l meu papa ab la capa
de que m' estima com filla
me vulga sacrificar,
y li vinch d' aixó à parlar,
y per xò avuy que perilla
l' amor. y no ha d'amagarse
li vinch à parlà ab lo cor,
perque jo en tractant d'amor -

Vin. Tingui cuidado à punxarse.

Fer. Vosté que 'm dona l' agulla
de la part que punxa.

Vi. Be.

Calli, jà m' hi miraré.

Fer. Per çò ahi và haber la bulla
que hi và habé à casa l'Arturo

Vi. Vol di en Fernando.

Fer. Be, si.
Fernando ò Arturo; à mi
no m' ha agradat may, li juro.

Vi. Vol dir?

Fer. Si arriba à jurarse
tant falsa...

Vi Cert. no pot ser

Fer. (Ay! que papers té de fer.
una noya per casarse.)

Vi. ¿Com diu?

Fer. Que 'm dongui una agulla.

Vi Allí un altre tingui

Fer Per xò

lo millor que he pensat jo
es fer malbé la casulla.

Vi. La casulla?

Fer L' casament
aquet que vol fé 'l meu pare
y com vosté de la mare
jà té be 'l convenciment,
lo millor es esgarriarlo
pe 'l canto del nuvi.

Vi. Es cert.
Se pot probar

Fer. Res hi pert;
y si no podém lograrho...

Fer. Aixó es lo que 's parlará
ara entre 'ls dos: te una agulla?

Vi Pero es un pich torta

Fe Bé.
Donguí, já l' adressaré
Donchs sí, l'que 's fá es que 's embulla
la boda avant á en Fernando
y dihentli ben net y clar
que vosté ab mí 's vol casar.

Vi. Ah! Aixó es: com feya l'Arrando
al últim quant se cremava
seguir tant als carlins.

Fe Just, que vosté vá ab bons fins,
y que tot aixó 's acaba.
perque si ell no m deixa á mí

vosté vá y'l desafia
y'l mata.

Vi. Y si ell s'agraviá?

Je. Ja es lo que's vol

Vi. Vritat, si.
Mes tot seguit no pot sé
perque si es cas qu'ell admet
jo haig d'aná á pendre'l floret
un mes á ca'n Lafrané.

Jer. No, home, no si ell acepta
vosté se'n desdiu

Vi. Ah! avant.
si es aixi já veig lo plan.

(veyent que l'estel van hi corre)

Je Eh! que fá?

Vi. Li dono fil.

Fer. A ri en Fernando?.

Vi. A'l estel.

I A n ell: no tinga recel
n' hi daré per altre istil

Fe. Vaja donchs, ay!

Vi. Que? que hi há?

Fer. L' agug... l'agulla...

(traguentsela de la boca)

Vi. Oh! si.

No n' hi tingui may aqui
que se las pot empassar.

Fer. Es a di, acabant las rahons
qui estém entesos?

Vi. Entesos.

Jer. Donchs desd'avuy ja

Vi. Promesos.

Je. Que fà ara?

Vi. Li faig tirons

Miri quin garbo -- aqui té

lo qui es vosté quant remena

Ah. Aixó es gracia.

Jer. M' fa pena

perque'l perdrà.

Vi. No'l perdré.

Com puja. Ah. Aixis seré jó

quant vagi ab vosté. Que tal?

Jer. Ay!

Vi. Que?

Je. Que's tomba.

Vi. oli. no val.

Fer. Corri.

(Ell fa esforsos)

¡Ay!

Vi. Llest, un cabussó.

Fe. Malagasanyat!

Vi. Ha caigut

al terradet de can Prat,

Fe. Se'n hi vá?

Vi. Saltant terrats,

Si en Planas me'l veu cucut.

(Se'n vá correnti per baranas)

Fel. Que fá ara? Reyna Santissima!

Per Deu que pot caurer! No.

per mor de Deu Vicentó.

Ay! Avemaria Purissima.
Ja ha baixat, ¡quin susto!

Per. " ¡Noya!

Isl. Vinch, acabo de posar
tota la roba á aixugar.

(se 'n va al fons)

Escena 6ª

Roig, Miquel, Tofol.

-

Roig. Ja veuréu: fem la tramoya.
¿veyeu? Aixó es un quarto
de mals endressos, que té
una reixa qui aqui vé,
vos hi tancaré, ni aparto

y vosaltres escolteu
tot lo qui aqui 's diga.

Mi. ¿tot?

Roj. La gent qui aqui sentiréu
se diu qui arman una trama
per passá la professó
devant del nostre pendó
y aixó 'ns quitaría fama.

Mi Ja ho crech home.

Tof Vaya y tal!

Roj. Per çò aqui entre las estoras
si las manyas son traidoras
las sentiréu, y si cal
citarlos y tot, se 'ls cita.

Mi. Vaya si 'ls escoltarém!

venim vos bon home.

Pof. Aném

Roig No feu la mes petita remó

Miq Aixó deixim per mi.

Rog Després.—

Mi. No, no vull cap premi.

Só andadó serveixó al gremi.

Roi. Be home, per xo es undi...

Mi No vull res.

Rog. Donchs passa, ala,

Mi La..

Roig Si, la retxa de la escala

pero la porta es allí.

(sen van)

=

Escena 7.ª

Roig Felissa.

—

Roig Ah! ara busquèm la noya
y vejàm que li haig de di
Ah! alla là veig, vina aquí.
¿que tal, com va la tramoya.
Fel. Ah! es vosté? ¿com ha pujat?
Roi. Pujant
Fel. Com que 'ls altres cops
l'hi sentit sempre 'ls esclops
Ro. Oh! es qui ara me 'ls he llevat,
Es una manya que tinch.
quant vull ser sentit los duch.

y quant vull cassá algun ruch.
murmurantme, me'l, trech, vinch
y nyach!. atrapo infraganti
á n' al que vull atrapar

Fer. Pero ara...

Roi. Ara hem de parlar
y per çó vinch. no t'espanti
res del que vegis, y digas
com está aquet tranqui.

Fe. Be.

Ro. Y ja has vist á n' ell?

Fe. Ja té
tot lo fil de las intrigas.

Ro. Si? donchs vamos, endevant
las atxas. Ara sols falta

véurer com l' altre s'ecsalta
per dur mes depressa'l plan.

Je. S'ecsalta, diu?

Ro. Si. L'astucia
es fé ab aquet rich alló
que ja sabs tu.

Je. ¿I qui es aixó?

Ro. I tu no veus? Santa Llucia!

Je. Espliquis, home

Ro. lograr
qu' aquet rich mitj calavera
se trovi aqui de manera
que creyent facil trovar
lo de conquistarte á tu
se vegi que 'l fan glatir.

y fer l' os y pertenir,
y com que no hi ha ningú
que no vulgui 'l que no té
perque ja 's diu y es vritat
que 'l privat es desitjat,
d' aquet modo 'l cassarè.

Fer. Y vol dir vosté qu' axó ara
ja ab lo fet no hem fet prou?

Oro. No, al as diu qu' es dú 'l bou,
l' hem de coure mes encare.

Fel. No, ja li asseguro jo
que n' té de manyar!

Roi. Res.

Sabs qu' es? la má del Ingles,
Vethoaquí, tot es axó

Jel. Má del inglés. ¿qué vol di?
Ro. Ja veurás: tu sabs qu'l mon
es fet de cinch parts que son
Jel. Sr: aixó ja no sé.
Ro. Donchs aixi.
Ja sabs que hi ha França Espanya,
Russia y no sé cuanta terra;
mes de totas, la Inglaterra
es la que té mes gran manya
Ella com qui no fa res
mou á las altres nacions,
y 'ls fa ballá 'ls rigodons
y 'ls fá ballá 'l ball inglés
Vetaquí donchs com ab manya
si, com vull la sort me topa,

no serè l' inglès d' Europa,
mes serè l' inglès d' Espanya.
Y de tots en profit meu
aprofitarè flaquesas
y ambició, y odi y raresas,
y orgull y fins l' amor teu.
Jo 'l mon lo prench tal com es,
y com ès vull que serveixi,
y en lloch de que m' entristeixi
ab los mals que té - ab eccés,
me diverteix, may m' escruix;
en lloch d' enfadarm'hi, ballo,
si m ve estret y convé tallo;
si ample, hi poso cotó fluix.

y en lloch de se ell una bola
que 'm podria esclatá à mi
com à un mosso d'un moli
que l'arreplegués la mola,
jo, tenintli be'ls estreps
tot nyau nyau que ningu ho nota
lo tinch com una pilota
per viure y jugarli à jeps.
Vetho aqui. aquesta es la pauta:
à n'aqui ó se amo ó criat,
doncas se amo y tens armat
lo ball quant soni la flauta.

(per la part del terrat)

Fer. ¡Felissa!

Fel. ¿Sent?

Ro. qui?

Fel. A la cuenta

ell que se saltant terrats

Ro. Si? doncls vina allà amagats

y veuràm com se presenta.

Fel. Ay!

Ro Que hi hà?

Fel. Qu'ara tot d'una

penso en lo cove.

Ro Y lo treus?

deixal, dona, que no veus

qu'ell hi vol buscar la lluna.

= Fer. Felissa!

(ven mes aprop)

Roig. Veuràs, espérat.

(sen vá)

Fel. Esperemnos ja que ho diu.

Escena 8ª

Felissa Fernando

=

Fel. Felissa!

Fel. ¡Fernando!

Noi. Noya!

Fel. Ah. L' pare que 'm crida. Vinch.

(Sen vá corrent)

Fer. Felissa, ¿ahont vá? escolti, esperli

ca! já es prop del segon pis.

Be! ja es la quarta vegada

mirèu qu' ayçó es infinit!

He vingut saltant baranas
de terrat com un cunill,
qu'es la bestiá que mes salta,
y ara m trobo que so aquí
y ha volat l'aucell. que m passa?
Ni ho sé jo mateix. Estich
que una cosa qu'era broma
feta sense compromís
ab los companys, se m posa ara
que m fa frenetich, no vìch,
y si'ls del balco ho sabían..
quina befa!

Vi. Jove, ey! Pit.

(de dins)

pero de dins.

Escena 9ª

Fernando Vicentó

=

Vi. Jove, Psit!

Fer. (Qui serà aquet) que voleu?

Vi. fassi 'l favor de culli
aquet capdell que hi ha aquí.

Fer. Ja 'l tinch.

Vi. Are capdelleu,
y entre 'ls dos podrem salvà
aquet estelàs que m costa
molts rals. Veyeu? jà s acosta.

(Fernando capdella)

Fer. Home, miri que caurà.

Vi. Ja hi estich acostumat.

a caminar per paranas,

aixi passo las semanas

Jer Aixó es un gat de terrat.

Vi Ja, sembla que'l salvem.

(tirant)

Un te aficions y sí's llensa..

(salta ab l'estel.)

Jer (Qui mal no fà mal no pensa.)

Vi (fem lo tonto y comensèm.)

Jer Aqui te-l capdell.

Vi. Bueno are

mil gracias

Jer Home salut.

Vi. Sembla que'l tinch conegut.

Fer. No m'es nova aquesta cara.
Vi Ah! ja 'l conech; la mateixa
Fer. Que và molt à la baldufa?
Vi No. (Veyam si s'estorrufa.)
Fer Donchs no sé de que 'm coneix.
Vi Lo conech, perque và allí
à casa del retratista
Fer Donchs miri, te bona vista.
Vi Y sé perque 's troba aquí
Fer Qui ho ha de saber!
Vi Vosté ronda
la filla del tintoré,
y ara l'hi vull fer sabé
que sento passió molt fonda
per ella.

Per. ¡M te molt tranquil
vegi vosté: si m' hi enfado.
Vi. Donchs vagi ab molt cuidado
que si descapdello'l fil....
Per. Miri que si'l descapdella
no'l tornaré á capdellá.
Vi Si 'l descapdello será
per eclipsarli la estrella.
Per Vy! te de corra bastant,
perque jo tinch per ofici
fer conquistas, y 'l desfici
vosté'l té sols arpecant
estch pe'l qui hi viu aquí.
Vi Y altre cosa, si convé.
Pe ¿qui es vosté? no ho puch sabé?

Vi. (No m'en coneix millo per mi.)

Ju. Contents y si no es tronera
deixim lo camp llibre y sol

Vi. fugi, home, fugi, ¿que vol
comparar de calavera?
Jo jà l' se 'l que vosté fà
no es pas de veras, pero
lo ferho sol, basta aixó
pe 'l paco que se 'n durà.
Vosté ha dit per passà 'l rato
com fan molts acabalabrats,
de diguem nos als terrats!
no s' eixirà pas barato.
Noya aqui al terrat pujada
jà s' ha tornat noya d' upa,

que no veu que en sentli ocupa
una posició elevada?
y pe'l mateix que als terrats
son ells y la posició
es molt elevada, ab rahó
tela pensaments elevats
Vagi Donchs en nom de Deu,
deixem lo camp lliure á mi.
Pensi que res pot aqui
sa elegancia y lo port seu.
pensi que ja ab intenció,
se qui es ho callo y ni ho guardo
perque jó 'l dirlo retardo
perquant sigui l'ocasió,
y no vingui mes aqui,

ab aquet sombrero tort
gemelos de cap de mort
y olò al cap de patpuli.
s' erra'l camí de las bodas
sabent qui es un embustero:
tantas veo, tantas quiero
vosté es un me gustan todas,
ella vol la bona fé
d' un promès formal y bò,
vol un jove com sò jo
may un simple com vosté.
y com vosté està lluny d' oscas
pe'ls motius que jà li he dit
vagi, tornissen al llit
y si no hi corre, à las foscas.

Per Ay Deu li torni 'l judici
y 'l fassi ben bò y 'l guihi,
quant vegi que s'esgarrifi,
y vostè ab lo sacrifici
de se honrat y bon minyó.
Y creure al pare y la mare,
y presentarme com ara
tot modest y guapetó
vol conquistar més la noya
que jo presentantme aixi?.
Socio, estém mals de magi
aixó es que las claraboyas
y 'ls terrats l' han afectat
y de debò, no m'agrada,
fassin donà una mirada

pel metje, vostè ha tocat.
Veu a n'ellas que 'ls hi agrada?
aquí ho tè al punt perque ho noti
molt cosmetich al bigote,
molta corbata variada,
jà ho se jò que son pimplesas
que jo mateix men atipo,
pero sò un plaga, un tipo,
vaig estrany, porto raresas,
ungles llargas, bastò fort,
olor per tot, punys enfora,
això estrany per saber l'hora
leontina d'ossos de mort.
y sarsueleras d'aquí
y circo ecuestre d'allà,

y caball per passejà
y companys per riure y lluhi,
y desd' aquell punt y hora
ne vol de donas, fill meu!
L' una m diu que so'l seu Deu
l' altre m jura que m' adora
y ricas y bailarinas
Coristas y suripantas
esbojerradas y santas
grosseras, nobles y finas,
desde la princesa real
á la hijá de un pescador
ha recorrido mi amor
toda la escala social.
Vi Donchs d' aquesta já se cert

que no la podrà cassar.

Fer Vostè ni ho deurà privar.

Vi Qui tot ho vol tot ho pert.

Fer. Espavilis per si acàs

Vi Descuidis del que demana

y cuydado

Fe Qui ni ho mana?

Vi. Jo!

Fe Vostè, que'n faig poch cas!

Vi Aquí 'l deixo y bona sort.

Fer Ara dispensi.

Vi De res.

Fer A la vista.

Vi. Vamos, pues.

Fer Lo dicho, commendador.

Fa conquí

Fer ve y torna sort fora Vidal

Escena 11.

Fernan

=

Fer. Vaja, aixó ja es una guerra
com potsé may s' hagi vist
Si? Donchs guerra contra Europa
Contra 'l mon. Ara a n' aqui
no més que per punt jo juro
qu' ella m dará 'l cor rendit.

Escena 10.

Felisa Fernando.

=

Fel. Fernando!

Fer. Vosté? currera.

Fe. Que diu?.

Fer. Que parlarli, m causo.,
no convé ser massa manso
no faria calavera.

Fel Vosté vol...

Fer. No tinch objecte.

Fe. Donchs llavors...

Fer. No puch sufrirtela...

Fel Y donchs que vol?

Fer. No sertirla.

Fe. (Crigó es comedia.)

Fer. (fa efecte.)

Fe. Vosté es qui sens tó ni só
mostra tal enfado y erida.

quant aqui la ressentida
sols tindria de ser jo.
Jo, no m miri, ho dich de veras.

Jer (Ba, totas son lo mateix.
quant un home s'amanseix
las donas s tornan fieras.)

Je. (enfada)
Jo! pues vostè m' ha enganyat,
y aixó no ho fà cap persona.

Jer No s enfadi, càlmis, dona,
à ni à mi ja m' ha passat.

Je No s olvida aixis, tant prompte
lo qui ha fet.

Jer Expliquis com

Je Hont s ha vist cambiarse'l nom!

Fe.. Mare de Deu, y qu'es tonta!
que no veu que si haguès dit,
que 'l meu pare es un Marquès
y que 'm sobran los diners,
potsé hauria succehit
que per çò m' haguès volgut!
Nos posabam la casulla,
y un cop casat, cucurulla.
Qui gemega ja ha rebut.
Y vosté no ha penetrat
que per çò ho he fet esprès?
Vajá, ì veu que no hi ha mes
que lo que Deu hi ha posat.

Fer.. No, Arturo, no, m' equivoco,
Fernando, volia dir..

Fer. Ab indirectas à mi
no m' hi vinga, que 'm sofoco

Fel. Li tinch de parla ab franquesa
tant bon punt he descubert
tot alló, y he vist lo cert,
no he sabut veure vilesa
en vostè, y allavoras, quant
he respost de la manera
qu' he vetret, ha estat perque era
lo meu pare allí al devant.

Fer. ¿Es di donchs que 'l seu amor
es per mi?

Fel. Ja pot ben dirho;
pero, per mes que suspiro
lo pare calla y fà 'l sort.

Fer. Aixó ray.

Fel. No ho dich jo aixi,

Fer. falta un medi que ho enredi

y jo 'l tinch.

Fel. Pero quin medi?

Fer. Deixarse robar per mi.

Fel. No 'm serveix lo medi aquet.

Fer. Ja voldrá posarlo en práctica

quant veurá que, fet ab táctica.

Senyo Joan. Mussiu Verdet

(cridant)

Fel. Y ara! perque 'ls crida, bo!

Fer. Per es un plom dels atrossos

qui ha sortit de tres caps grossos

Fel. Y es un d'ells?

Jer Un servidor.

Escena II.

Dit. Joan Verdet.

-

Jo. Per servirlos, aqui m'tènen.
Ver Serviteur, ja soch ainsi
Je Los senyors per proteji
nostres amors aqui venen.
Je Mil graciàs.
Jo. Vosté tan mona,
(à felisa)
y'l seu pare un contrafet
Ve Vii si qui es un angelet
fill del didble en persona.

Jo. Per ell rei, per vosté molt.

Ver. Non: per ell un pasco atrosso.

Jo. Y per vosté aquet bon mosso

(a Fernando)

Fel. (Tontos si aixó es lo qui ell vol.)

Ver No 'n sortirá ab los seus fins

li jura un telegrafista

Jo Y jo que soch colomista

vull proteji als colomins.

Fer. Deixemnos de cumpliments

aqui tots som de franquesa.

Ver. Voulon ferla sa promesa.

passant devant de Joan

per parlar mes aprop de

Felisa, Joan torna á passar

y van seguint.

Jo Contra tots los elements!

Ver. Lo seu pare es un brigant!

Jo Vos ha insultat lo seu pare.

Ver M' ha dit gabatj à la cara!

Jo. Home, no m passi devant!

(dantli uno empento)

Fer. Anèm à lo qui interessa

Ver. A la chose

Jo. Aixó, convé.

Fe. Expliquin que volen fé

Fer Tut, al cas.

Ver Alon.

Jo. Depressa.

Fer. Vosté, en hora no prevista,

ara mateix si volém,

me dona la ma, y anem
á casa del colonista.

Jo. Pero com que en nutj d'aixó
jo no vull cap compromis,
perque 's vegi, si es precis,
que no hi dut mala intenció

Je. Jo la deixo, y al moment
surto de ca'l colonista
y vaig á ca'l 'retratista

Ver A ma casa.

Jer Just.

Ver trebien

Jo Deixa passá una estoneta,
y quant cregui que repara
la seva ausencia, l' seu pare,

Je Los hi escriu una carlèta
Je Ja comprench.
Jo. Diu que l'amor
li ha fet donà 'l pas aquet
Ve que se li ha tocat la tet
Jer que s'ha inflamat 'l seu cor.
Jo Y que ha fugit imprudent
ab qui estima, enamorada
Je Y un cop la carta tancada--
Ver La porta 'l meu aprenent.
Jo La reben: los sembla un cuento
y hasta un gros disgust los dona.
Ver. passa un moment, una estona
Jer. Y á casa seva 'm presento.
Dich que en mon poder jo tinch.

a vostè que molt l'adoro

Jo. Qui Marta volen fugi al moro.-

fer. Ells cedeixen, pujo, vinch

a buscarla ja confús

per l'alegria.-

Jo. Ells s'alteran

primer.

Ver Després no toleran

Jo I acabat amen jesus!

Jer Aixís la felicitat que volem

de cop s'alcansa,

Jo. I nosaltres la venjansa,

perque un cop tot arreglat,

quant ell no puga desdirse

la trama s'esplicarà

y llavors

Ver Ecolicuá.

Jo. No te mes que consumirse

Jer que li sembla.?

Jer. qui aixís .. ara de prompte... això de fugir.

Jo que diu?

Je. No ho puch decidir (fins qui hagi vist á ni al pare.)

Jer. Jo no sé perque rumia?

Jo Lo plat no pot ser mes bó

Ver. Es, coman s'apel... rodó.

Je Lo fugir jo no ho voldria.

Jo Pero si 'l fugir no es re això avuy tothom ho fà.

l' fugi es com lo menjá.

Jel. Vosté no diu.

Jo. y no sostindré.

Je. fugir dona molt que dir.

pot fins dá al para la mort.

Jo. Ah! y vosté estima de cor

y s' espanta de fugir

Anem, dona. Si als promesos

aixó passa cada punt

miri: jo, á si aqui n' té un.

jo vaig festejár vint mesos

ab la dona, qui al cel siga,

y als vint mesos de festeig

varen se un etern panteig

fugint sempre. Si, no riga.

Jo m' he vist baixar de dalt
d' un entressuelo al carrer
per demunt d' un fanaler
que netejába un fanal.
Jo m' he vist fugi esfarehit
y per la por d' un insult
estarme dintre un bagul
amagat tota la nit.
Jo he fugit fentme agafar
per un mosso de la escuadra,
després dir que no era lladre
y tornarme á deixá anar.
per çó dono la rahó
á tot qui 'l fugir li acudi;
al que 's diu que fuig d'estudi.

al que fuig de la cuestió.
al que fuig lo cos astut,
al que perque aborreix l'eyna,
fuig de fam y fuig de feyna.
fugi es sangrarse en salut.
Y en tro proba la fugida
d' Egipte y lo trovador
quant và roba á la Leonor,
y l gegant á Marselida,
per çò 'ls dich de sobre puig
sense que hi falti una coma,
que m dol fins que sigui broma
lo coló de gos quant fuig.

Ver ~~Tre bien.~~

Per   ven com en molts cops

es precis.

Fel. Si bè 's repara.—

(de repent)

Callin

Tots. Que?

Fel. Que pujà 'l pare.

Jor. Es vritat: sento 'ls esclops.

Ver. Marchon doncas.

Jo. Si, sortim.

Gér. Donchs...

(à Felisse)

Fe. Tornaré la resposta.

Jo. Veu la fugir com no costa,
Are nosaltres fugim.

(se 'n van mitj correnti)

Escena 12.

Felissa luego Roig ab tota calma

-

Fel. Si aquet plan convé al meu pare
qui mes felissa que jo?

(sent Roig ab los brassos vermells.

mira si son fora)

Ro. Ja son fora?

Fel. Ja son fora.

Roig. Desde allí ho he sentit tot
y he fet veure que pujaba
fent ab los esclops soroll.
Lo plan me convé y m'agrada
perque, encar qu'es un pich fort,

jo conech bastant à fondo
à aquet simple dels colomes:
ell podrá tirá pedretas
mentre s con lo fricandó,
mes fer res contra la honra
de nosaltres y 'l bon nom
no ho fará, l'conech à fondo
y ni estich segur del tot.

Escena 13.

Dits Perpetua.

=

Per. Aixís cumpleix lo que mano!
Fel (Ay! ay!
Roig Ja tenim soroll.

Per. No t' he dit que no pujesses
aquí al terrat si no fos
al punt de veure l'esclipse?

Roig. Jo li he manat y chiton.

Per. Tu li has manat? Ja penetro
lo que tramas y 'l que vols.
Corrent, á baix.

Roig. Vestí.

Jel. Bueno

Roig. Despres digas "si." d'alló.
(fentli senyas)

Escena 13.

Roig Perpetua

=

Per Aixó jà passa de mida.
qui es alló?

Ro No te cap nom.-

Per Ah! m pensaba qui sab que'ra
Roig (Mano limpia y tira noy.)
Per (Vigilem, aquet m' enganya
jo sabré lo cert de tot.)

(sen và cap dins del lévut)

Escena 14.

Roig luego Joan.

-

Ro. No se 'n và poch carregada.
Joa (sortint)
Dimontri de Vicentó.

(buscantla)

(Hola, Aquella mala bestiá!)

Ro. (Aquet pimpile dels coloms)

(los dos se miran de regull)

Jo. (Quin descaro!)

Ro Perque m mira?

Jo Perque es guapo y molt bufó.

Ro Donchs perque no s enamori me n vaig.

Jo. Me fá molt favor.

Ro. La pagará, la cassola.

Jo. Aixó ho veurem.

Ro. Ximple.

Joa. Boig.

(Noi sen vá cremat)

Escena 15.

Joan luego Vicentó

-

Jo. Tes qui avuy surti la nostra,
no tindrás poca rabieta.

(surt Vicentó ab l'estel plegat,)

Vi. (Ja no hi es.) Que veig. lo pare.
Jo: Noy, jo no se'l que pensas,
no sabs qui has de contestar
la carta de la francesa?
Que diria Mussiu Verdet?
vaya un amor!
Vi Com qui á n'ella

no n' hi tinch n' hi vull casarmhi.

Jo. Y ara noy?

Vi. No hi porto pressa.

Jo. Que dius?

Vi. Que si hi he sigut manso no ho soch.

Jo. Mira que m' alteras.

y jo no puch enfadarme.

ja ho sabs, tinch ordre del metje.

Vi: No gosaba contradirlo

tenia pels ci la llengua

y ara ja me'ls he afeitat:

ja tinch un' altre promesa.

Jo. ¿tu ja tens?...

Vi. Si, senyor, si

Jo Digas qui es si pot saberse.
Vi (Ara vé 'l cop) es la filla
del de baix
Jo. Va, vapapiejas
sort que no puch enfadarme!
que no sabs que te faltera
de casarse ab aquet jove
que fins es de la noblesa?
Vi. No n' hi té, jo hi he parlat.
Jo Si casi acepta 'l projècte
de fugi ab ell, gat, dels frares.
Vi Vol fugi ab mi; no ha dit ella
no fa gaire
Jo. (Vetaqui
potsér perque titubeija)

Vi. Y si diu que vol al altre
y si hi fuig, que tot pot esser,
es que veyent que 's disputa
vosté ab son pare 's refreda
Jo. Y ab rahó que m' hi disputo
y jamay podré permetrer
ser parent ab aquest home
que 'm dona enfado y m' lleusa
á la sepultura, si.
me mata, m' ho ha dit lo metje
Vi. Doncas jo si no l'alcanso.

(desesperat)

si avuy no surto ab la meva.
Jo. Noy! noy!
Vi. No hi ha mes: me penjo

en aquesta toratpeta:
aixis faré mort d'estel.

Jo. Cuydado noy que'm já m cremas

Vi. Perqué no m'hi puch casar?
Si te cuantos l'estrangera
ella 'n té y encará mes.

Jo (Si, que té mes or que pesa
aquell simple.)

Vi Y las disputas que's tenen
per mil frioleras
tot d'un cop s'acabarian
si m podia casá ab ella.
perqué com fóram parents
no'ns voldria dar molestias,

Jo Y es vritat qu'aixis s'acaba;

y qu'ell te molta moneda
Vi. La seva mare ho desitjá
la noya per mi s'inquieta.
Jo Y'l seu pare, que no ho sab?
Vi Si, y no ho vol de cap manera.
Jo Ah. no ho vol? donchs jà veurás
com per forsa ho ha de pendrer
aixís me venjo de pas,
tinch que la ganancia es meva!
Escolta, y si ab aquet jove
diguès que vol fugi ab ella?..
Vi Com qu'està tant aburrida.-
Jo. Vindrà a casa, y'l projecte
es qu'anirà à cal francès
lo jove, tu al veureho, entras

à casa, y quant l's seus pares
ella haurà escrit la ~~caruta~~ carteta,
tu, dihent que l' has robada
à casa seva 't presentas,
y quant l' altre hi anirà
no se 'n treurà l' aigua neta
perque, com que té de dir
qui al mitj d' un desmay l'han presa,
dirà que no li recorda
qui ha sigut si 't vol de veras.
Vi: Molt ben pensat
Jo: Jo llavoras
faré 'l pagès, faré veurer
que no sè res, qui ha sigut
un cop tëu, de calavera,

Hasta potsé 't pegaré,
si 't faig mal, será comedia.

Vi. oh! aixó ray.

Jo. Siga com siga
la Felissa será teva

Vi. Y al francés, que li direm?

Jo. Oe, un despido á la francesa.

(s' ha enforquit una

mica)

Vi. (Endevant això ha sortit
molt millor del que jo 'm creya)

Jo. (Aixi m venjo, m faig mes rich
del que sò, y per fi de festa,
com que no tindré barallas
ja podré despatxá al metje.

(se 'n và)

Escena 16.

Vicentó. Perpetua.

(ha estat espiant qu' Joan se 'n anés)

per. Que diu, qui ha dit lo seu pare
Vi. No tinga pò, será meva.
p. Jo prou volia escoltarlo
fent aqui prop com qui reya.
Sols he sentit de fugir.
¿que potsí parlaban d'ella?
Vi. Ni fugirí. (preparemla.)
Per No ho fassi que no m' ho digui:
V. oh! no ho sé.

(s'enfosqueix més)

Per Calla, que 'm sembla

Vi. Si, que pujà 'l senyó Roig
y altres vehins, deu ser per veure
l'esclipse

Per. Vaig à plegar
la roba que tinch estesa.

Vi I jo pe'l que hi puga habé
allí 'm posarè d'observa.

(s'amaga)

Escena 17.

Roig S. Miquel. Melissa. Tofol
Salvador treis tintorers, varis
vehins. Fernando. luego.

Ro. Passi, home, senyor Miquel

(van sortint)

Noya, tofol, Salvadó

(enfosqueix mes)

Tof Sembla que và de debó.

Sal Si que s enfosqueix lo cel.

los treballadors for-

man grupo al centro. felisa

s ha quedat á la esquerra

tothom se dispesa veure

l'eclipse

Ro. Ja has avisát per la junta?

(á Miquel)

Mi. tots los prohoms aqui estaran

dintre un' hora,

Fer. (sentint de casa 'l retratista)

Es ella. avant.

Fe. Es ell.

Roig Y en Pepet?

(à Tofol)

Tof Ja munta.

Fer. (Que respons d'allò?

(apart à Felisa)

Fe. Que si.

Tof Qui es un eclipse? En ma vida

fer previnguin per desseguida.

Ro. ¿Encara ho gosas à di?

(à Tofol)

Fer. (L' he vinguda à demanar

per res, per fè 'l calavera,

y no mes per la manera
ara m'hi tinch de casar)

(se fica a caro 'l retratito)

(Felissa vé al grupo de sos pares)

Mi Pero jo no puch compendre
com la Lluna tapa 'l sol
en que consisteix qui ho vol?

Van Aixó.

Roi Jo vos ho faré entendre
aixó, a la cuenta, tot es
que ai ni al cel ballà tothom;
la estrella que te poch nom
la lluna que ja 'n te mes,
lo sol qui escalfa y enlluerna

y hasta 'l petitet estel
es à di qu'aixó del cel
es una sardana eterna
y, si un mira, y se 'n adona
per mes que, tant lluny son nanos,
hi ha balls de paus y gitanos
com hi havia à Barcelona
com que 'l ballar mou tabola,
tant si es vals com ball rodó
tothom diu: jo també hi só
al ball de la casserola.
Y tot vé d'aixó 'l mon roda
la lluna roda també
no mes lo sol no ho vol fé
perque no segueix la moda.

Ell s' està à veure veni,
la lluna và cap allà
la terra entre 'ls dos s' està
y va aixi. aixi, aixi
lo sol vé à ser com un globo
de quinqué, que fa claror;
si 'm lo tapan vé foscor,
y la lluna que fa 'l bobo
rodant del sol à la vora,
fà lo que veuréu aviat:
me 'l tapa tot d' un plegat
y bona nit y bon' hora.
Veuhu aqui. Aixo se retira
à allò d' un tal campoamor.
Cada cosa es del color

del cristal con que se mira.

Toti. Ja, ja, ja!

Mi. I això s pot veurer?

Ro. Si.

Tof }
Sal } com?

Ros Ab vidres pintats
y també si son fumats.

Tof Jo sabéi d' hont si he de treurer.

Ro (quina idea, si..) Arranquen
aquell de cal colomista,
y aquells blaus del retratista
també son bons. si treyen
aquells plom que 'ls te subjectes.

Toti Ca!

Tof. Mouran un esbalot.

Ro. Senko: jo responch de tot
si fan pagà 'ls desperfectes

Tof. Ehugis bueno.

Sal. Aixi està bè.

To. Anèm noys.

(se dirigeixen tots à las vidrieras)

Fel. S'enfadaran.

(à Roig)

Ro. Millò, aixè no's desdirant
de tot lo que pensan fè.

Fe. Ja he vist al marquès, y estem
entesos

Roig. Avuy s'arbolan!

molt content - gran
trencadissa de vidres y
fugen tos colorins.

Var. Uy!
Rog. Qui ho ha fet?
Mi. Miren com volan..
tot. tots trencats
Roi. Dissimulém.

(i han apartat y surten
primers Joan y Verdet.

Escena última

Dits Joan Verdet. luego Perpetua
fernando y al final Vicento.

Jo Si sapiguei qui ha sigut ~
Ver. Si conegui al bergant. -
Jo. Deu ser cosa d' aquet truhan
y no hi sè rès.

(per Roig)

Roi. Aururut!
Jo Que vol di?
Ro. Que si m' enfado
los dirè quantas fan cinch.
Je Prou... -

(intercedint)

Jo. No se com me continch.
Ver Chaval sans bouche!
Ro. Molt cuidado!
Jo A n' á mi ningù m' aterra.

Ro. A mi menos del que 's creu

Ver tampoch á mià.

Ro. Miré, veu?

brassos vermells, vol dir guerra.

Ver Se l' admet.

Jo L' hi será cara.

= Per. (posantse entre ells)

Quin escandol! qui es aiçó?

Jo. Que li espliqui 'l seu senyó

Tots y dem. Ara, ara ara

Jadr. Ara ara..

perque s'ha enforquit,

tots miran ab los fumats

vidres cap á la dreta

fent un grupo.

Fo (Ja pagarás la patenta

sen vá y apareix dalt del

colomá ab una ullera per

l'eclipse

Ver. Avjourdi sabrá 'l que costa.

Per Ay la lluna com s'hi acosta.

Ver Y tan clara que's presenta

Fer. (á Felisa)

Ara es l'hora.

Mi. (per l'eclipse)

Sembla estrany.

Per Oh! y 'l sol sembla que's mort.

Tots Ara.

(tot fosch)

Fer. Felisa, valor.

(prenentle per la ma)

Rosiñ — Veyent de reguell com fernando y felisso sen van á poch apoch.

Ja han caigut en lo parany

~~toti~~ Ara!

Fer. Escrigui al seu pare

Fe. Bueno.

Fer. Jo faré 'l pactat.

felisso 's fica dins fernando á casa 'l retratista.

Toti Ara!

Jo. (Be.)

Ro. Ja s'ha eclipsat!

Vi (La victoria es meva.)

sent corrent d'alamb estava amagat y 's fica

à casa seva.

toh. ¡Ara!

ro.. Eclipse total. Percat!

aquest ultim ara molt prolongat que figura quedà enterament fosch tots miran l'eclipse teló rapit.

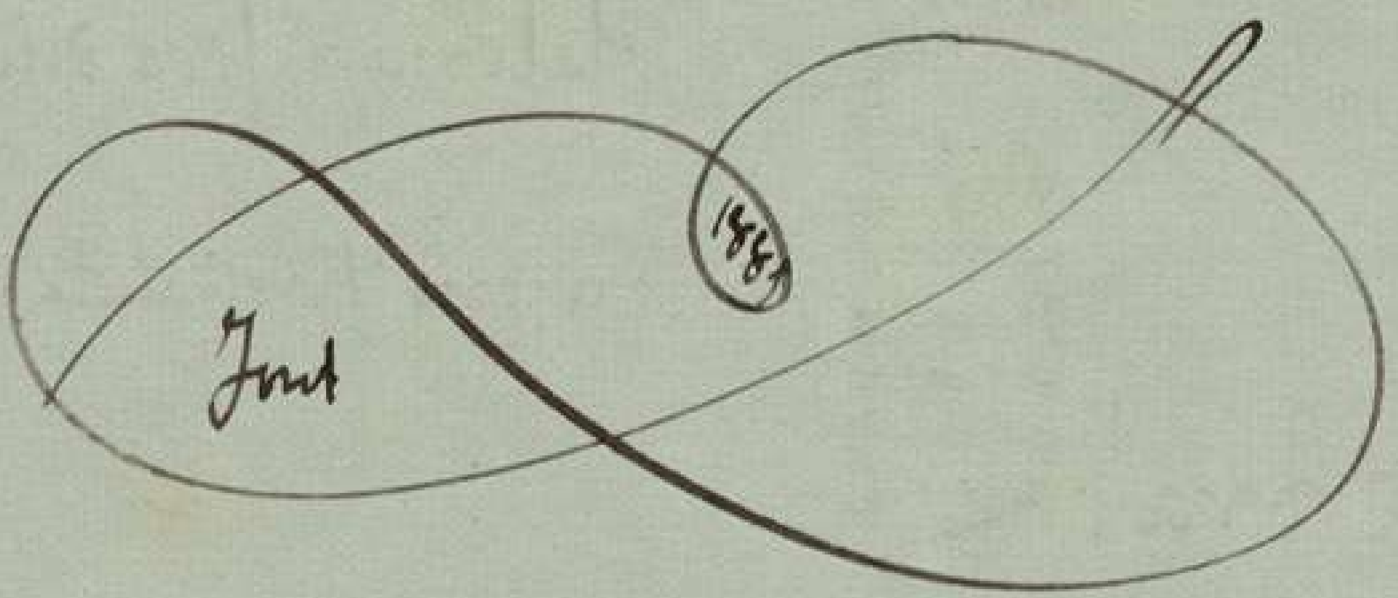

Comedia en tres actes

de

LA MÀ DEL INGLÉS.

J. Soler M. Molas.

Acte tercer.

La mà del Inglei.

=

Acte tercer.

Acte tercer.

=

Sala en casa 'l Sr. Roig. porta foro. un altre al foro dreta d' un cuarto fosch. un altre à la esquerra. portas laterals totas las portas tindran claus al panys.

Escena 1ª

Sr Roig. Miquel. tofol.

=

Roig. Vaya, vaya! ¿Es dir qui al últim

anantli ls dos per saber
de la professó de corpus?

Mi Just. nos hem trovat jo y ell
que deixant apart las trampas
qui ells tots plegats volan fer,
y 'ls gegants que fa aquell jove
per la felissa, succeheix
que de professó per ara
ningú ni ha resat.

Roq. Veyeu?
Veyeu com la Providencia
và sempre contra 'l dolent.
(fem veure que no ho sabia.)
¡veyèu, com sewe voler
si ara fan aquet crimen

jo d' un impensat tindré
dos testimonis que ho probin.
Dos testimonis, sí, cert,
perque si convé, vosaltres
es clar que ho declararen
Mi Home, aixó jà ho sab, disposi,
Tof. oh! Esclá, aixó ni dirho.
Roq Be.
(Ha estat lo que jo volià.)
Mi Com diu?
Ro.q Qui estich molt content
de tots dos. Heu estat rato
entre mitj de trastos vells
y estoras, vos ofegavan,
y no us heu mogut per rè,

jo farè present al gremi
que per un assumpto d'ell
heu sufert, y, jó confio
se us probarà l'agrahiment.
Vajà, tu ves à las tinas
y vos, Miquel, esperéu.

Tot. Vajà donchs, fins à la vista.

Miq. Adeu siaus.

(sen và)

Roig. Bé, donchs, corrent.
en quant à aixó de la noya
jà estich tranquil, jo se bé
que si li ha de dà'l sí ella
no'l donarà y està llest
Anèm ara à lo qu'importa

qui es la professó.

Mi. Oy que veig

qui aquest any te de sè lluida.

Roj que dihen. Burrango, ja ho crech.

Re. anèu à avisá al clavari

als sindichs, y à tots, correnti

per la junta d' aquet vespre

Mi Ja no mes me'n faltan trei

Roj Qui falta?

Mi L' senyo Rovira

Roj Ahont viu aquet?

Mi: Alla al rech.

Roi Si? donchs mirèu de passada

anèu al padró à ca'n Pep

y donèuli aquesta capa,

que ja varem queda ab éll
per mudarli la valona

Mi. De seguida hi aniré

Roig (I la carta de la noya
no la duheu.) Ah. escolteu.

Mi Digui.

Roig Ja qui anirèu ara
cap à la vora del rech,
y us vé de pas, arribeuvos
à casa del sabater
qu'està al carrè de san Pere
mes Baix y digueuli que
à n'aqui té aquesta bota
y que la fiqui corrents
à la forma, que'l Juanito

m' apreta molt y 's malmet.
Si us sab greu...

Mig. Fugi, home, mai.

Roi. Com que us vé de pas...

Mi. Ja ho veig.

Escena 2ª

Dits, Perpetua.

=

Per. (sortint ab una carta)
Ay senyor! la meva filla!

Ro (Ja estranyaba que tardés.)

Mi ¿que passa?

Roig que tens?

Mig. Espliquis.

Per. ha vingut ara mateix
un noy ab aquesta carta
Lo que jo temia, Deu meu!

Roig Vejàm.

Mi. Qui es?

Per. Jo ya estranyaba
que perqui no la vejés

Ro, " (llegint)
Padres, les pido perdon:
ya se que les he faltado
hace una hora me ha robado
el bien de mi corazon"

tots oh!

Mi La noya!

Per Si jos cora

d' en Vicentò.

Roig. tot potser.

Pep Vaig al terrat potse hi siga

¡filla meva!

(sen vá)

Roig. Vos anéu,

y per lo que pogui ocorre

un cop, tot aixó haguel fet

tornéu per ser testimoni

vos y en Toful si eus convé.

Mi. Vajá donchs. hasta la vista.

que deya 'l cego.

(sen vá)

Roig Molt bé;

Per ara hem rebût la carta;

ell vindrà d' aqui un moment
yo li dirè quatre pestas
perque sempre s' ha de fer.
Jo soch rich, mal m' està dirho,
sò un ricatxo tintorer
y ara ja, d' aquesta feta
podrè di que sò Marquès.

(donantse importancia)

Pot ser creus y tot per Corpus
podrè dur. tira peuet!

Fels. surt pe'l foro.

Escena 3a

Dit, Felissa.

=

Fel. Pare.
Ro Y ara?
Fel. M' he escapat
de ca 'l senyó Joan.
Ro. Perqué
Fel. Perqué tramau la manera
de que 'm casi ab en Vicens.
Ja quant los he escrit la carta,
no m' han permés que hi posés
lo nom d'en Fernando, y ara
he sentit que deyan ells---
Ro Ells dius?
Fel Si, si; l' colonista
y en Vicentó.
Ro Ja comprench.

Fel. Qui ara 'l noy faria venir
que m' ha robat, perque 's creu
que l' estimo, perque yo
l' hi he dit creyent á vosté.
Oro Ay, ay, ay! quina trifulga!
Fel. Yo sens que ningú m' vejés
me 'n he baixat per la escala
d' aqui al costat qu' es la d' ells
me 'n hi pujat per la nostra
després de passá 'l carrer
y ara anguniosa y cansada
me trobo aquí com me veu.
Oro Aixís no has trobat ta mare?
Fel No.
Oro Y que no podria ser

qui are tots ells s'adonessin
de que ha fugit.

Fer. Ca, no ho crech,
perque jo estaba en un cuarto
tota sola y se ben bè
que ningu m'ha vist sortir.

Ro. Pero tu has fet molt mal fet
de fugir: sempre't quedaba
lo recurs de di desprès
"he fugit ab en Fernando"
y santas pascuas.

Fel. Ja ho veig.
Pero jà res no pot fershi
y vindrà dintre un moment.

Ro. Veuràs; entra en aquet cuarto

qui es fosch y que may hi entren.

(al del foro fosch)

No surtis, fins que jo ab veu
molt clara t'ho diga.

Fel. Bueno:

pero pensi...

Ro Deixam fer..

Escena 4a.

Roig.

Roi Vaya un farrigo-farrago!
pero jo'l que no comprench
com es qui ara'l colomita.-
Fort qui aqui hi ha un esparver

per esguerrarli las crias
y menjarse'l si convé.
Aixó no es mes qu' una troca
embolicada, al extrem.
Ja sabrá desembullarla
la meva má del inglés.

Escena 5ª

Roig Perpetua.

-

Per Roig (calmado)
Ro que vols?
Per Parlem á paus
Ro. Ah! que ja has trobat la noya
Per no, pero se la tramoya

Ro tu sabs? (Preparèm los ams)
Per Assentat que parlarèm
Ro ¿Estai de calma?
P (Ironich)
per. Una pila!
Are ray, jà estich tranquila
Ro Jo tranquil.
Per- Doncas seyèm.
Ro Vajà, esplicat; que es aixó?
Per Com tu m'has dit al mitj dia
Ro. ¿Y que?
Per Que fugir volia
la noya ab en Vicentó
¡Encare l cor me desmaya!
mes s'hi he anat dalt del terrat

Ro Y que?

Per Qu' alli l' he trobat

Ro. En Vicentó? Baya baya!

(burla)

Per M' ha dit qu' ha fugit ab ella,
y qu' ella ara baixará
perque li deixi casá.

Ro (Vaya un xicot mes trapella.)

Per Yo ja l' he renyat.

Ro Ah! si?

Per. Aixó no pot quedá aixi.

Ro. Uy! no vagis tant depressa.

Per Que vols di ab paraulas tals?

Ro Que podria sé un xich fals
lo color d' aquesta pessa.

y potsé, si l'esbandim

perdrà aquet color de rosa.

Per. Ah! que sabs alguna cosa?

Rosig. Jo, no.

Per. (Respiro.)

Roi (Jinjim.)

Ella tot ho treurà en clar:

es ma má molt instruida!

Pe Avuy la tem espunyida

Ro Ja me l'he feta sengar.

Per. Oh! si fos ..ca! Ben vist es

sent ella à cal senyor Joan

Roi Que pensas?

Per Estich pensant

que t'has llevat al revès.

Ba Ja mi hi calsat las botinas
y hasta esclops y tot he dut

Pe Y.. ja ho veus, per xò has caigut,

Ro Pero com los gats, de potas.

Per. Ja feya be aquella vella

Ro De no voler morir

Pe Quin misteri.

Ro. Ja ho pots dir.

Pe Pero com jo sè hont es ella,
com veig que parlas ab sorna...

Ro Es clar que hi parlo.

Per Perque?

Ro tu no sabs allò de què
quant l'hu hi va l'altre ja torna?

Pe que vol dir?

Roig Que jo ni torno ara

Per. Que vols dir que hi has anat?

Ro. Ahí no: jo no hi he pujat.

Per. Donchs no veig la cosa clara.

Ro. Jo t daré una esplicació.

Per. Diga donchs: may es de massa.

Ro. A la felissa, á la trassa
no l' ha pressa en Vicentó.

Per. Jo ni responch y tal com pinta
veurém com te las componts.—

Ro. Es que bech en bonas fonts.—

Per. Es que ho sé de bona tinta!

Roj. Mira que fent lo pagés
faig la meva, be y depressa
tinch una má, qu' es espressa.

Per. Ja hosè: la mà del Inglés!

Roig Ahí. sabs ahont es ella.

Per. Si.

Roi. Donchs jo nò.

Per. A cal colomista.

Roi Que l' has vista?

Per No l' he vista

pero si bé qui es allí

Roig No m' ho farias jurar.

Per. Jo hi pujo de peus.

Ro Jo, no,

Los coloms volan.

Per. Per çó

he volat al colomà.

Roig. No veus ben rebé à las claras

que 'ls colors ab poch treball
tant van amunt com avall?
tot es volar, si ho reparas.

per. Ay qu'ets tonto!

Roq. També ho conto.

per. Com que lo que veus no creus.

Ro. Jo veig....

per. Explicat, que veus?

Roq. No veig res. veus que soch tonto.

per. (Donchs ja ho veurás.

Ro. Quant?

per. Mes tart.

Ro. Quant?

Per. Quant vejis al <u>mossito</u>.

Ro. Hasta veyentlo sospito.

apareix Vicens

Vic. Bona tardes

Ro Deu te guart.

Escena 6ª
Dits y Vicento.

—

Per (Dissimula.)

(à Roig.)

Vi. Vinch aquí...

Per Esplicat...

Vi. Yo no debia,

pero l'amor no podia

dintre del cor contenir

Roi ¿Be, y que?

Vi. Que jò l'hi he robat

la pelissa.

Rey. Que diu ara?

y à mi ni ho diu, al seu pare

Vi perdonim per ço he baixat.

Roq. Y la llengua no se't nua?

pendrem la noya, imprudent

per Per. Deu!..

Vi. fassi pensavent

que'l qui he pres es una grua.

Ro Mira que'l cap se'm subleva

porta la noya corrent

Per Pero 's farà 'l casament.

Ro Pórtala aqui y es ben teva

Vi La durè.

Roig (Vejam si ho logra.)

Vi Jo, no l' he volgut ofendre.

Ro. Ves y dula, m' serás gendre.

pero jo no 't seré sogre.

Escena 7ª

Roig Perpetua luego Fernando.

=

Roy Ves qui habia de pensarse!

Per Y ara, ho creus?

Roig Si, si, já ho créch.

Ay! patiré del ofech,

y ella ja pot prepararse,

te de rebrer.

Per Que 'n traurem.

Se aquí tot s'arregla al fi

Ro. (Y l'altre deurà venir....)

Per. Que pensas?

Roi. Que 'ns assentem.

(s'assentan)

Jo 'm creya qu'era un cobart.

Per. Per çò tampoch m'ho esperaba.

Ro. Veus de l'altre 'n sospitaba.

Fer. (apareix al fons)

Bonas tardes.

Ro. Deu lo guard.

Per. Y ara, vosté?

(sorpresa)

Fer. Vinch aquí...

Roi. Expliquis.

Fer. Jo no debia.-

pero l'amor no podia

dintre 'l meu cor contenir.

Per. Be, y que?

Fer. Que jo 'ls he robat

la felissa.

Per. Que diu are?

Ro. Y à mi mi ho diu? A la cara.

Fer. Perdonin si 'ls he agraviat.

Ro. La mentida m' agravia.

Per. Un altre se l' ha enportada.

Fer. Li dich que jo l' he robada.

Ro. Vajà y contiuho à sa tià.

Fer. Jo li juro.

Ro. Donchs no 'm cuadra.

(tot và bé)

Fer. I ho sostindria!

Ro. Es diu que vosté voldria

qui ara li diguessen lladre.

Pe. Es una infamia may vista.

Ro. Ab la noya s casará,

un qui aquí la portará.

Fe. Qui es?

Ro. Lo fill del colonista.

Fer. Impossible!

Per. (Vaya un fet!)

Fer. Pero si ell ja te promesa!

Pe. Que diu ara?

Fer. Una francesa

filla de mussiú Vernét.

aixó no pot quedá aixis
Jo vaig á dalt á buscarlos.

Roi. Si vagi, fassi baixarlos
y 'ls diri l que 'ls tinch que di.

Escena 8a

Roig Perpetua, luego Vicentó.

-

Per. Aixó deu ser que no sabia
y ha aprofitat la ocasió.

Roig. Vaya un alet! Ja 't dich jó --
que si un descuido m' cullia.

Vic. (que surt trastornat)

Ay senyors!

Roi. Que hi ha?

Per. Qui passa?
Vi. La felissa m'ha fugit.
Per Ay Deu meu!
Vi. Jo l' he buscada
cuatre cops per tot lo pis,
y en lloch del mon l'he trobada
No es aqui.
Ro Qui ha de se aqui?
Per. filla meva! filla meva!
Vaig a preguntá als vehins—
(Per. va desconsolada)
Vi. Pero ahont deu sé aquesta noya?
Ro Ja t'ho dirá l'agutsil
Vi. Senyo Roig: jo no tinch culpa,
Roi Ja sabrás quantas fan cinch

veuràs, entrá en aquet cuarto.

Vi. Perqué ho vol?

(Espantat)

Roig. Entra aqui dins.

l'empeny y'l fá entrar al cuarto de l'esquerra.

Vi. Senyó Roig. perdónim.

Roig. Passa!

(lo tanca)

(Ja 'n tinch un à la cangri.)

Escena 9.

Roig Fernando luego Joam después Verdet.

Fer. Que no ho sab tot lo que hi ha?

(corrent!)

La felisseta ha fugit
de casa del colonista
que baixa furiós aqui
acompanyat del francès.
perquè jò ben clà 'l, he dit
tot allò que fà poch rato
vosté mi ha dit à mi à mi,
sobre tot, lo senyò Joan
rabia contra'l seu fill.

Roig. Ah! si.

Jer. J hont es la felissa?
suposo que deu se aqui
la vull veurer!

Roig La vol veurer?

Ja veura passi aqui dins

(segona porta esquerra)

Fer. Es dir qui hi ha vingut?

Roig. Si: entri.

(Donantli una empenta.

y lo tanca)

Fer. (dins) Senyó Roig

Roi. Esperi un pich.

(Surt lo senyo Joan

furiós.)

Joan Hont es lo noy? Vull matarlo

Roig. Veurá, passi cap allí.

(á la segona dreta

y'l tanca)

Joa. (dins) ¿Que fa? que'm tanca?

Roig. No ho cregui.

que l'hi tancat té de dir.

(ent. Mi Verdet)

Ver. Vu tenir molt poch respecte

à un estranger de Paris.

Je no ficarsa en quant cosa.

Roi. fassi 'l favor, si es servit.

L'acompanya á la

pessa dreta y l'tanca

Ver. Je suit un hom tré pacifich.

Roi Donchs miri, per xo es als llims.

(tancá)

Escena 10.

tots los tancats y Roig.

Jen Obri!

Roi — Joch sort.

Joa- — Quina gracia!

Ver. — Un se un truan!

Vi. — Pare!

Joa — Fill

Fer — La pagarà.

Ver. — Sum de franса.

Vi — obrim!

Jo — Sabrà com me dich.

Fer — Insolent.

Roi — Callin. las fieras!

Jos — Vosté es la fiera.

Ver. — Mandril!

Roi. — Poch à poch. la meva noya-
Apoch apoch: prou sargata.

Creguéume, silencio dich.
vostèi mi han robat la filla
(Dos testimonis que 'n tinch
que, al cuarto dels mals endressos
del terrat, tot ho han sentit
ho declaravan al jutje,
si ara jo 'l crido à n' aquí.
¿Eh? que tal? Sembla que callan.
Com qui ells venhen qu' es aixís!
Re: donchs ja ho he dit: silenci.
(Are jo sortiré un xich:
la noya obrirá en Fernando
parlaran, y molt junts
ell se 'n tornará, à la gabia
aixó convé pe'ls meus fins.)

Fer. Ja es fora?

Joa. Aquí no tornei

Ro. no que encare soch aquí.

(se 'n va pel fondo)

Escena 11.

Felissa y Fernando

=

(Felissa surt del cuarto fosch

apoch apoch y obra á Fernan-

do que queda sorprés)

Feli. Fernando, surti

Fer. oh! Felissa!

vosté aní aquí?

Fel. Baix, baixet

l'obro y dono 'l paraquet
perque tenint perdivisa
com tuich, l'honor, no he vulgut
que vosté creguèi vritat
lo que en Vicens ha contat
de tenirme ab certitut.

Jer. ¿ Donchs que ha sigut aiçó?

Fel. No rè, una cosa impensada:
quant jò jà hi estat robada,
Lo senyò Joan, qui es bò
fins à cert punt, ha sabut
que lo seu fill m'estimaba
y com qui ell jà m' hi trobaba
noya recte y de virtut
y ha compreì que jo tindria

mes bon dot pêl cas aquet
que la filla de 'en Verdet,
ab qui casá 'l noy volia,
sembla qui han conjuminat
fé apareixe que 'l seu fill
m' ha robat y que 'l perill
de veure 'l meu nom tildat,
no mes esmenarse pot
deixent tot lo que hi ha en vostè,
y casantme sens di ri
ab aquet pobre xicot.
Jer. Bomba! aixó es un plan diabólich.
Je. Jo aixi que hi entes l' ardit,
malo, he pensat tot seguit
per mi aixó no es prou católich

Fer. Qui ha de ser! Maquiavelich!
infernal!

Fel. Y es clà, he dit jo
quant sabrà en Fernando aixó

Fer. Ja pot pensarse, famelich
de venjansa, allà hont jo trovi
a ni aquet chiugaravis.
lo mato.

Fel. Lo mes precis
he dit jo, es que fugint probi
a ni en Fernando si dihuen
pare y fill qui ells m'han robat,
que lo qui han dit no es vritat.

Fer. Ja es un fet dels que i escrùhen.
Infamei!

Feli. Res los empatxa!

Fer. Lo qui es jo fins à la fetxa
no he vist may cop cosa lletjá
tant digna d' un arrambatxa.

Feli. Mes siga com vulga jo
no he volgut ni un punt passar.
perque may poguès pensar
que'l meu cor honrat y bò
li havia fet la Vilesa
concertantme sens recels
ab aquet que, à mes d'estels
veig que tambè vol promesa.

Fer Oh! graciàs, felissa, gracias
Yo tambe l'estimo tan.
Yo en el prado catalan

sota d'aquellas acacias
vaig jurarli etern amor
y, aquest amor contrariat,
ara ha crescut y ha aumentat
que creguin, creguin, fa horror.

Jel. (Ja es lo que m va dir lo pare
que passaria.)

Jer. Primer
era un amor passatjer
qui hasta m divertia encara
mes vá començá l festeig
y s vá aná tornant passió
y já que si, já que nó,
já la veig já no la veig...
sempre ab aquella ansietat

may teni una cita entera
desprès d' un' hora d' espera
sus! un minut y acabat
y fugi que jà vè'l papa
y. vès.. que la mama vè
Ahont la puch veure, no sé
Ay que la mamà 'ns atrapa.
A la fi com sol passar
ab las cosas d' aquet mon
que mes desitjàdas son
quant no's poden alcanzar,
a còpia de tant glatir
y tants mimos y tants jochs
y tant miram y no'm tochs
y tant ferme pertenir,

Lo qui era un divertiment
s' ha tornat una passió
tant seus consideració
ficsa aqui en el pensament,
que jo de nou vull lograr
ton amor del senyó Roig
y nem dirá ¡sí! si no es boig
ó aqui 'm tindrà de matar.

Fel. ¡oh! gracias, li té constancia
fent que ningú l'entabani,
gracias.

Je. No hi ha de que. demani
cosas de mes importancia
Lo senyo Roig, no 'l puch veure?
senyor Roig!

Fel. s' afayta.

Fer. Ah: si?

Fel. Pero luego vindrá aquí.

Fer. Veurèm donchs lo que 'n puch treure

Fel. Després, ara ha d'entrá al cuarto
y jo 'l tornaré á tancá

Fer. Ah: y vosté ho pot comportar?

Fel. Ah: si senyó, no m'aparto
del ordre del papa, jo
l' he ~~tret~~ un pich aquí fora
par enterarlo abans d'hora
de l enredo y tot aixó.
y ara vosté someut
no volguės tornarhi á entrá,
jo 'n sentiria renyar
per un bon instant que he dut,

Fer. Aixó no, de cap manera
lo seu ben está ho reclama.
l' cedí als prechs d' una dama
per xó já fá calavera.)

Fel. Cuyti.

Fer. Com?

Fel. Que sento esclops
y deu se 'l papa que ve ara.

Fer. Be, amagarme per un para
aixó já ho he fet cent cops.

Fel. Cuyti, home.

Fer. M' estima?

Fel. oh!

Fer. Oh! ni 'ls angels quant somreyan...
(ay si aquells del palco m veyan!)

Fel. Pero per Deu.

Per Se acabó.

entra Felissa y tanca

y ella entra al seu –

Escena 12.

Roig luego Perpetua.

Roig entra mira totas las

claus y s'assenta, al moment

surt Perpetua.

Per Y doncs Roig. que fas?

Roi Mi planto.

Per. te plantas?

Roig Si, estich cansat

de jugá tant al trenta un,

y no vull mes carta, y tu
estante aquí al meu costat
veurás com jo guanyo'l jóch.

Per. Be, no em vinguis ab simplesas
y acudits teus y bestiesas.
¡Jo estich ara que faig foch
pels caixals.

Roi. Y axó?

Per. La noya
que no's troba en lloch.

Roi. Ay! ay!
¿No em deyas tu que sabias
aquí allá hont la tenias?

Per. Sí que ho sé.

Roi. Y donchs axí ray.

Per Ho sè, pero ara ha passat
que...

Roi Je! je! ji! je! La gran sabia

pu qui anant ara à obri la gabia
prit! l pacaru ha volat.

Roi que m dius?

per Surto jo la crido
Noya! oh. noya ni has dit
¡cucut! jà habia fugit

Roi Si que t' ha dat bon despido.

pu Ay, jo he perdut la paraula.

Ro y l' has tornat à troba?

pu Si.

Rois (Malvinatje!)

per He fet mirar

sota los llits, sota la taula,
y ara perque mes no frisin,
jà no buscan, jà han parat,
y han dit à cà la ciutat
que, si li portan, qui avisin.

Roi Ah! junt, com una criatura
de tres anys.

Per que 't dirè jò.
He fet quant mi ha semblat bò
per lograr lo que 's procura
qui es trovarla, y una ho proba
tot, per no deixarse res,
jò si 's trova jà he promes
un ciri à la bona nova.

Roi Si? donchs vés quan val lo ciri

y en lloch de anarlo á comprar
donno, y jo la faig trobar.

Lo Ciri.

(parant la mà)

Pu. Y ara, Baldiri?
Pimple! si veu que pert la filla
y encara á ni aquí fà'l boig
Ay Roig, Roig. Hasta estai roig
quant una filla perilla.

Roi. Y tu pots pensà que jo
cregui qu'ella s'ha perdut
m'estariá ab la quietut
que m'estich aquí ab aixó?
Jo aquí estich entre las fieras
que la volan devorar,

y com que l' ha de robar
de totas de las maneras
un dels monstres que hi ha aqui,
jo tinch de mirar com pare
del dos que la volan ara
quin es lo que m convé á mi.

Pu. Mes y ella?

Ro. Calla una estona
y no tingas cap recel.
yo aqui soch mussiú Bidel.
y tú, serás la lleona.
y si tú á n' al compromis
te comprometi de callar,
yo te la faré trovar...
y te la faré felis.

Por. Vajà, donchs: jà no replico.

Roig. No? Donchs jà qu' aquí t' esperas

ara t' obriré las fieras.

vull comensà pe'l mico.

(obre al Vicentó)

Escena 13.

Sr Roig. Perpetua Vicentó.

–

Roi. Surti, Vicentó.

Vi. Aquí m' tenen

Bon dia y bon hora.

Per. Hola.

digui donchs, cap d' escarola;

mentre 'ls altres se prevenen,

per fer la declaracio
que jo exigirè abiat,
vosté diguin la vritat.
¿ que es tota aquesta funció?
Vi. Es la funció mes sensilla
que s pot figurar ningú.
que jo, tenint ben segú.
l'amor de la seva filla.
Fer. Mentida!

(ven so dius)

Joan Vritat!

(del seu cuarto)

Per Bó, y ara?
Ver. Se una feloni, Brigant!
Vi Vos sou un bribó.

Roig. Endevant.

qui' haig de veni jo?

Per (Ay la mare

si harta semblan que s'ebroncan.

Toti pican á las portas.

oh' mira sents? va de veras.

Ro Non fassis cas son las feras

que sentint al mico roncant.

Per. Sembla qui ara callan.

Ro Si

com que'ls hi fá tanta por

al sentir al domador

ja las tem mansas aqui.

Vi. Domador! que s'empatolla?

que diu ara..?

Ro. Vajà abiat
parli y digui la vritat
y posi al clà aquesta embrolla.
Ve. Vajà, donchs, serè torner
y li tornaré à dir:
la noya và consentir
pera poguer meva ser
en que jo fes una escena
com la que fà 'l trovador
quant s' emporta á la Leonor
pera tréurerla de pena.
La vaig robá y un cop robada
la he tinguda en poder meu,
y ara 'l nom y l' honor seu
será una cosa tildada;.....

- Jer. Mentida!
- Ver Bugre!
- Jer Mentida!
- Joan Vosté ment!

toti [illegible] roig los fa callar ab un cop fort.

Roi Volen callà!

Per Aixó no s pot aguantar

- Jer Embustero! (picant)

Roi. L' lleó que crida contra 'l mico Vicentó.

Per I com pica! Sents?

Roi Te rabia

Ja veuràs li obro la gabia,
y veurà ab lo mico 'l lleó.

obra á fernando que
nit fugir)

Escena 14.
Dits Fernando.

-

Fer. Infame! oh!
Roi. Desfeulos!
(deteniutlos)
Per Y ara?
Vi. Acostá.
Fer Vil!
Per Que'ls hi dona?
Roir. Aguanta que tú ets la lleona
que deté á qui 'planta cara.

Vic Justament lo trempa plomas

(lo treu)

tinch, jo, y ab lo bastó fort

si s'acosta 'l deixo mort.

Fer Miri que tinch malas bromas.

Joa Valor noy!

(de dins)

Ver. Mátil Fernando.

(id)

Fer Miri! (amenassantli 'l bastó)

Vi A mi à mi?

Ro. Bo!

Per. Que fem?

Roi Sembla talment que juguem

à qui toma 'l refilando.

vaja, donguim lo bartó
y vinga aquet trempa plomas
y contestim comàhomes
per aclari la cuestió.
Per. Un cop la noya robada
l'ha he tinguda en poder meu,
y ara l nom y l'honor seu
serà una cosa tildada..
Vi. ¡Sab qui es aquet xetparetto?
tret d'un papé de carmet-lo
Per Miri que li pegarè!---
Vi Bueno, us pagarém, conformes.
Per Bà! o tu vols bromas d'aquestas?
Roi. Calla: picarànt las crestas
y així podrém pendre informes.

Vi. Doncs sí, jo li diré la historia
d' aquet.....calavera.

Fer. Y jo
la d' aquet jove tant bò

Vi. Au, doncs, guapo.

Fer. Y de memoria.

Per. Ay, quina gresca!

Roc. Gresca!

Fer. Doncs sí, aquet jove---

Vi. Cuidado.

Rois. Ves, mentrestant dú un bolado
pe 'ls dos, y un got d' aigua fresca.

(Perpetua sen vá)

Fer. No, s' està dit desseguida.
aquet jove que aqui ven

aquet jove que aqui veu
si un hipocrates se creu
y no ha estat may re en sa vida.

Vi Bueno, vagi dihent, per ara
no 'm toca l' honra.

Jer Estudia,
no và à la classe ni un dia
y tot fent gastà à son pare,
pert mesos y pert semanas
y apotecari vol ser
resultant qu' es campaner
perque no mes fà campanas.

Vi Bè, vaji dihent, per ara
no 'm toca l' honor.

Jer Aixó

no fora dolent ni bò
quant ja li consent son pare,
pero ab tal comportament
ha de passar lo que passa:
cada any li donan carbassa
no tè cap sobressalient,
y un dia qui erborisaban
à la clase, l' catedràtich
per ferli mes problematich
l' assunto de que tractavan
li và ensalsà l' herba ibèrica
y ell.. ecruixeixis d' horror!
và pendre una col y flor
per una planta d' América

Roig Ell. ah! oh!

Vi. (Digui, per ara
no m toca l' honor.

Jer. Y aixó
de que per res signi bó
vé de que, aixi com son pare
te dels coloms la mania,
ell sols pensa en los estels,
y no te altres anhels
qu' està al terrat tot lo dia,
abandona la carrera
y ls negocis de son pare
y que s' hi casés ara
ja sab la sort que li espera.
perque ell abandonará
sort, carrera, amor y dona,

per poguer anà una estona
à veure un ase bolar.

Vi. Com un ase?

Fer. Be, un estel

Vi. oh! alto, aqui, fassi l favor,
ara jà m toca l' honor.

Roi. Vajà, jà m rompùt lo tel.

Vi. Jo...

Roi. I que vagi sens enfados.

Vi. No al contrari; ab bon humor,
Jo no se com lo senyor
que'l seu fort es!..

Pep. (apareix ab anguna q bolados)
Los bolados.

Fer. Vingui si es servida aqui.

per Vostè.

(oferintlo à Vicens)

Vc. Jo ni pendrè desprès.

Donchs si 'l fort del senyor es

l' calavera y menti.

Jo prenent venjansa corsa

qui es la venjansa ab eccés

los dirè que 'l senyor es

un calavera per forsa

Fe No estranyi que no contesti

perque.. veu? estich bebent

Vi. tenint seny y enteniment

per mes qui à ni ell lo molesti,

fa veurer que està arruinat

perque ès moda entre 'ls troneras.

y vá sempre ab calaveras
feut un papé desairat.

Ro. Veus dona, com sabeim cosas..

Per. Calla, escoltém

Vi. te 'l desfici
de fer veure qui á ni al vici
trova sas ditxas conclosas.
y es lo jove mes honrat
que trepitjá Barcelona,
que tenint diners los dona
á ni als pobles del vehinat.

Fer No s cregui si no mi enfado
que sigui perque 'm sofoca,
¿veu? es perque tinch ~~á~~ la boca
tota plena de bolado.

Roi Vagi dient

~~Per~~ Si continui

Vi. Es a dir per abreviar.-

permetin, m'haig d'eixugar.

Roi. Fassi.

Per. No estranyo que sui

perque ho diu ab tant calor.-

Vi Y com no, si es un chaval

que no merque per fer mal

se fà honra del deshonor.'

resolent de tot aixó

y tot aquesta tramoya

que no ha pres vostè la noya

qui l'ha robada soch jo.

Jen. Ment!

Ro. vagi dihent

per. Si continui.

vi. Es dir per abreviar.-

permetim, m'haig d'aixugar

Ro. fassi.

per. No estranyo que sui

perque ho diu ab tant calor

vi. I com no, si es un chaval

que no ma que per fer mal

se fa honra del deshonor!

vesolent de tot aixó

y tot aquesta tramoya

que no ha près vostè la noya

qui l' ha robada soch jo.

Jer. Ment.

Vi. ò bé ara jà he cantat
acabi si vol la gresca,
posim un pich d'aigua fresca
si es servida.

(Perpetua li posa y ell beu)

Per. S' ho ha guanyat.

Per. Miri estich que de sorpresa
no torno en mi.

(Encantat)

Roig. ¡Tants recados!

(Ribert del encant)

Vi. Oh. y qui aixó no son bolados.

(Ne te una à la ma)

Per. Com que no?

Vi. Be: es mal entesa

la frasse qui he volgut dir
Vull dir que lo qui ha contat
es tot la pura vritat

fer. vosté si que ~~per~~ mentir
no s' hi descalza.

Vi. Jo juro.

fer Es qui allí m está escoltant
y ho sent tot lo senyó Joan
que juntament quant l'apuro
me vá ácudir de robar
á la filla de vostei
quedant lo seu pare entes
ab mi 'l plan vá realisar.
resultant d' un fet aixi
un fet que salta á la vista,

Qui es que ho ha fet lo colomista
pero ell ho ha fet per mi.

Vi. Per mi.

Per Per mi.

Vi. Per mi.

Per Mia.

Per. Callin, no's baralliu tant

Roig Fins que vingui 'l senyô Juan
y ell sabrà lo que ha de dirhi.

Per. Obral.

Roig Oh! anèu ab cuidado
perque aquet no's domestica
es l'os blanch.

Per. obra, palica

(obra y surt Joan)

Escena 15ª

(Diti senyo Juan.

= umant à toti de regull.

Roig (Ay ay ay. y baya un agrado.)
per Vaja parli senyó juan
es certa aquesta tramoya
, vosté và robar la noya
perquet que te aqui al devant.
Roig Vaja, home, tant que cridava
y ara ja no vol dir res?
Joc La sort que tenen vostes,
qu ara alli dim jo ho pensaba,
es que 'l metje m' te manat
que no m' enfadi, que si

no tinguès jò mi ordre aixi
voltè, trocas y terrats
y tinas y tintorers
y dona y mobles y sala
tots junts per l'ull de la escala
no paran fins al carrer.

Per. Quin geni!

Roig. Uf! es una seda

Joc. Jo vull odi, guerra sanch.

Roig. (En Bidel a mi al os blanch
lo calmaba ab aigua freda.
per si acas prepara'l cantì

Per. Hi ha l'ampolla.)

Fer. Bueno, avant,
que no hi diu rè senyò Joan.

Vi Ja pot di, jà, no s espanti.
parli papà.
Roi Ah. aixó l' pa-pá
y al vi. vi = diguim de cert
Jo Lo cert es qui es un cap vert.
Orig. Si? doncs jà 's madurarà.
Jer. no es vritat que si la filla
del senyors và robà ahi
la varem robà per mi
Jon. Com?
Vi. Si, home, aixó no lluuilla
La noya ahi 's va robar
y el senyor, qui es un gat vell
diu que va robarla ell.
Joa. Bo! y que m vens á embolicar.

Jo no sè sino que tù
t' hai vist la noya robada
dintre d' un cuarto tancada
tots dos sols sense ningù.

Vi. ¿Sent?

Jer — Ah! infame!

Pert — Aixó es mentida!

Roig Tù callar!

Per. — No vull callar.
perquè aixó jà es composar.

Joa. Senyora, may de la vida
he composat, jò se bè
que si 'l noy aquí ha faltat
també te 'l deber honrat
de cumpli com caballer.

y si ell và armà la tramoya
valentse aixi d' una maula
desd' ara dono paraula
de que 's casarà ab la noya.

Ver Mentida. Sé un embustero
mussiu Joan.

Roi. Sent?

Jen ¡Ha sentit?

Jo. Vatua! que diable he dit
a devant d' aquet--

(Verdet pica)

Ver obriu a nuua y jo vos juro
de dir la vritat

Roi que fem?

Vic (Ay! ara si que perdem.)

Roi. ¿Obro?

Per. Obrim, y surt d' apuro.

Joa. Vaja, home, cuyti que 's migra.

Roq. Donchs vaig.

Jo. (Bah! ayçó de menti
la vritat, no fa per mi.)

Ro. Jo, senyors ix lo tigre.

Escena 17.

Dits Mr Verdet.

=

Ver. Bugra! mal home, insolent

Joa. Mussiu Verdet.

Ver. Oui, mal home
que ha fet converti una broma

per lo que l'es convenient.

Vic. Verdet, vosté insulta al pare.

Ver Mua dirà la veritat
de tut lo que aqui ha passat.

Per. Sort del fotógrafo encara.

Ver Mua tinch una filla jove
trè joli, y aquet garson
y son pere que no son
homs de bè segons la prova,
me van concertà'l mariage

Roi, Vol di 'l casament.

per Oh! jà,
jà entench lo francès

Roi Prou!

per Bah!

Ver. Muà content de cet olibrage
vaig donà parola.

Jer. Avant.

Ver. Cuant ahir pur la tramoya
de robas à vos la noya
dèt à mmà lo senyò Joan.
qu ella seria robada
per mussiù fernando.

Jer Veu?

Ver Y que dintre del pis seu
per ella seria guardada.
prest và saber saber qu ella; rica
mes que ma filla la seva
y ara deixa'l vil la meva
y ab la vostra s'embolica.

dihent que'l seu fill ha estat
tancat ab la noya al pis
y no es cert, no es pas aixis
pus la noya s' ha escapat
al punt de tancarla alli,
y quant dintre l' ha buscada
ell ja no li ha pas trobada.

Vi Ment.

Jo. No ment. perque es aixis.
La vritat, es del senyor,
jo per ell la vaig robar,
ella al punt se và escapar
y pe'l noy te pur l' honor.

Ros. ¿Vosté s' aconsola d' ella
?
(à Vicentó)

ab tot lo qui hagi passat?

Vi No.

Roig y vosté?

(à fernando)

Fer Jo de bon grat.

Roig Donchs salut y bona estrella.

(obrint à felissa)

Escena 18.

Dits felissa.

—

fel. Mare!

Per. filla del meu cor!

fer felissa!

fel. fernando!

Roig Ho veus?

Per No, si jo jà m feya creur.

Fer Selli aquí la nostra sort.
Ja veu, la torno à sa mare
tant honrada com avant,
y li poso aixó à las mans
com demanda del meu pare

(l'anell)

Roig Ah. no, no, jo no m' aparto
de lo qui ahi vaig jurar
ella s pot si s vol casar
mes jo no li dono un quarto.

Fer. Si cap mes obstacle pot
oposarshi, està aceptada

(l'abrassa)

Roig (Ho veus? simple? L'hem casada

y encare hem pescat lo dot.)

Fer. Felissa!

Fel. Fernando meu!

Vi Si ja han fet bona carrera.
l' han casada ab un trotera.

Roig No pas pe'l concepte seu.

Fer. Ara vull que l' he promesa
que li he fet, si jo lograba
lo que al mon mes desitjaba
y es, que per cap mes simplesa
de seda no trocar hi hauria
cap trastorn, podent anar
á fer mal al colomar
ó bè á la fotografia.

Roig Vegim donchs si duch bon fins

que à la part d'hont son vostei
no hi penjarant may mes res
ni jo, ni ellas, ni'ls fadrins.

Jo. Ah, gracias à Deu!

Per. No'm creya
jo veureu may.

Joa. Ni està be
tampoch jo aixi tirarê
cosas per la ximineya.

Roig Si, que prou nos molestaban
Put. Sort d'ahi tenir llomillo,
Nos van espatllà un platillo
Que

Roig Oh!

Per Los angels hi cantaban.

Joa Be: donchs jà no serà mes,
passinho bé.

Ver Alont... (saluda) Mussant.

Jo. Jo me 'n tinch d' anà al instant
perque ab l' hora que veigquis
tinch d' anà à donar las vessas
ci ni als coloms..

Ver. Y jò l' hora
de reproduhí una senyora
tinch de fer duas disfressas.

Jo Disposin

Ver. A votre honeur
messiè fernando.

fer A la vita.

Jo que no ve?

(à Verdet)

Per. L'colomita

(a Verdet)

que'l crida.

Ver. Oui, serviteur.

Jo. Vaja home, qué fem?

(á Verdet que i entreta saludant)

Ver. Pardon.

me jè nó m oblie madam
votre fill y vostra fam
y votre honeur.

Joa. Vajá!

Ver. Alon

sen van los 1r Joan
y verdet.

=

Escena 18.

Mateixos menos los dos indicats

Roig. Vaya un francès mes cerrat.

Pu. Y tal, home. Ave Maria!
potsé ell nos esmolaria
aquell gabinet oscat.

Roi. Deixat de gabinets ara
y anèm à lo qui es millor.

Escena última

Dits Miquet

=

Mi. Senyó Roig.

Per. Bo! L'andador!

Roig Qui estan reunits encara?

Mi No, y sen van.

Roi Pero ab quins fins

Mi Ab los de torná un altr'hora.

La professó no ix per fora.

Roi No? Donchs deurá anar per dins

Mi. Y diu que's gastará en missas

tot lo d'atxas sendo y cera.

perque diu que corran veus

de que hi haurá corredissas.

Roi Si? Donchs ves. Veyas si veus

per dirli avi al senyo Ribas,

y de camí que t'hi arribas

qui ha de du, tu? arroz?

pert. fideus.

(li dona cuartos y sen va)

Per Que t'ha dit?

Roig Res.

Per Tant que perra!

¿y no t'ha dit res?

Roig Es aixó.

Per Si fá, sab, lo qu'es que jó

per tú so un cero á la esquerra.

Com qui aquí no só ningú.

Com qui aquí no se m diuré.

tota desconsolada y

mitj ploricant.

Roig Calla, y mira, simple.

Per ¿Que?

Roig Los veus.

Fernando y Felisa

a segon terme donan

mostras de la satisfacció

que senten perque han

lograt los seus fins.

Per. Si.

Roig. Ja 'l tens segur:

agafantla per la mà

y baixant al prosceni

Com s'ha lograt? no creyenta

à n' à tu de cap paraula

y obrant per mi y fent lo manla

com tothom que lográ intenta.

Per. Veus jo no 'm podia creure

que sense sabé d' escriure

sapiguesses tant de viure.

Roig Que no sé escriure? no faig verse.
Ves si empleat may seria
y d' aquell de primer lloch
com sent lo primé com soch
de tota la confraria.
Aquí tinch de franch un criat
y ara m' estalbio un dot,
y casém la noya y tot
per lo meu enjiny lograt
A ni als homes y al seu ser
no 'ls vulgas may arreglar
y en lloch de fer fé enfadar
ferlos servir pe 'l teu bé.
Ten lo mon aixi compres
y fes pe 'l teu bè si 't topa,

lo qui ab las nacions d'Europa
sol fer la mà del inglès.

Prou.

A las 7. y 10 minuts de
la tarde del 10 de Agost
de 1879 va concluirse d'
escriure. L'autor.

Fint 1881.

Biblioteca de Catalunya Barcelona